

ЯПОНИЯДА БЎЛИБ ЎТГАН XX ЁЗГИ ОСИЁ ЎЙИНЛАРИДА ИШТИРОК ЭТГАН ЎЗБЕКИСТОН СПОРТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АЪЗОЛАРИГА

Хурматли спортчи ва мураббийлар!
Қадрли фарзандларим!

Сиз, азизларни Япониянинг Аичи-Нагоя шаҳрида бўлиб ўтган XX ёзги Осиё ўйинларида муваффақиятли иштирок этиб, том маънода тарихий натижаларни қўлга киритганингиз билан чин юракдан самимий табриклайман.

Ватанимиз байроғини баланд қўтариб, юртимизга ёруғ юз, ёрқин ғалабалар билан қайтиб келганингиз муборак бўлсин!

Сизлар Осиё минтақасининг 45 давлатидан 11 мингга яқин спортчи иштирок этган, ғоят кескин курашлар остида ўтган ушбу нуфузли мусобақада чинакам маҳорат, жасорат ва матонат фазилятларини намойён этиб, мамлакатимиз спорт тарихида яна бир буюк саҳифа очдингиз.

Миллий терма жамоамиз 21 та олтин, 25 та кумуш ва 24 та бронза медал билан Хитой, Япония, Жанубий Корея ва Ҳиндистон билан бирга қўшамизнинг энг кучли бешлиги сафидан жой олгани Янги Ўзбекистоннинг спорт соҳасидаги улкан салоҳиятидан, мард ва баҳодир фарзандларимизнинг қандай улуг ишларга қодир эканидан далолатдир.

Бу, ҳеч шубҳасиз, барчамизга, кўп миллатли халқимизга чексиз гурур бағишлайди.

Ўзбекистон ушбу ўйинларда Марказий Осиё ва Ислом ҳамкорлик ташкилоти давлатлари орасида биринчи ўринни эгаллагани ҳам таҳсинга сазовор.

Дастлаб Абдулвахоб Рашидов каратэ, Шоҳсанам Шерзонова канозда эшак эшиш ва Ўткирбек Жўраев спорт гимнастikasi баҳсларида Осиё ўйинларидаги илк олтин медалларимизни олгани терма жамоамиз аъзоларини юксак марралар сари руҳлангирди, десак, муболага бўлмайди.

Енгил атлетикачимиз Суҳроб Хўжаев босқон улоқтириш йўналишида Осиё ўйинларининг олтин медалини қўлга киритган биринчи ўзбек спортчиси бўлди.

Яна бир енгил атлетикачимиз Шарифа Давронова, боксчимиз Абдумалик Халоклов

икки карра, бадий гимнастикачимиз Тамина Икромова уч карра Осиё ўйинлари чемпиони бўлди ва қўшма тенгсиз эканини исботлади.

Академик эшак эшиш бўйича жаҳон чемпионатида тарихий олтин медални қўлга киритган Шаҳзод Нурматов ва Собир Сафаралиев жуфтлиги Осиёда ҳам етакчиликини сақлаб қолди.

Марди майдон йигит-қизларимиз Осиё ва жаҳон рекордини янгиллаб, спорт тарихига ўз номларини зарҳал ҳарфлар билан муҳрлаб қўйганлари барчамизни мамнун этади. Жумладан, афсонавий оғир атлетикачимиз Акбар Жўраев 197 килограмм натижа билан жаҳон ва қўшма рекордини янгиллашга эришди.

Владимир Свечников Ўзбекистонга ўқ отиш бўйича Осиё ўйинларининг илк олтин медалини тухфа қилди.

Дзюдочимиз Музаффарбек Тўрабоев финалда япониялик номдор рақибни Ота Ҳёгани мағлуб этиб, Осиё ўйинларида икки вазн тоифасида қўли баланд келган илк чемпион сифатида тарихга кирди.

Дзюдочи йигит-қизларимиз 2 та олтин, 2 та кумуш ва 3 та бронза медални қўлга киритиб, дзюдо ватани бўлган Япониядан кейин умумжамоа ҳисобида иккинчи ўринни эгаллагани салмоқли натижадир.

Уч минг йиллик тарихга эга бўлган миллий курашимиз вакиллари ҳам халқимиз ишончини оқлади. Ушбу спорт тури бўйича 6 та олтин медалнинг тўрттаси бизга насиб этгани курашсевар халқимизга ўзгача гурур бағишлади.

Юксак сабот ва шижоат кўрсатган ҳар бир спортчимизнинг номи эътирофга, эҳтиромга лойиқдир.

Мана шундай улкан ғалабалар тарихи, маҳорат мактабини яратадиган, Алпомиш ва Тўмарис ворислари бўлган ўғлонларимиз ва қизларимизга шон-шарафлар бўлсин!

Азиз дўстлар!

Осиё ўйинларидаги ҳар бир ютуқ, ҳар бир ҳаяжонли дақиқа биз учун ўзига хос

байрам, завқ ва қувонч айёми эканини қарийб бир ой давомида барчамиз чин дилдан ҳис этдик.

Албатта, бепоеён Осиё қўшамизнинг ўзига хос Олимпия ўйинлари бўлган ушбу мусобақаларда эришилган юксак натижалар ўз-ўзидан келгани йўқ. Уларнинг замирида мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга қаратилган кенг қўламли ислохотлар, ёш истеъдод эгаларини қўллаб-қувватлаш бўйича амалга оширадиган ишларимиз мужассамдир.

Фурсатдан фойдаланиб, бизга унутилмас ғалабаларни тақдим этган барча спортчиларимизга, уларнинг ота-оналарига, олтинга тенг ўғитлари билан зафарларга муносиб ҳисса қўшган жонқуяр устоз-мураббийларга, атлетларимизни доимо қўллаб-қувватлаб турган кўп сонли мухлисларга самимий миннатдорлик изҳор этаман.

Сизлар Осиё ўйинларидаги музаффар юришингиз билан юртимизда Олимпия ҳаракати янги босқичга кўтарилгани, олтин авлод шаклланигани бутун дунёга намойён этдингиз. Зеро, Янги Ўзбекистон ёшларига бекиёс ақл-заковат баробарида улкан жасорат ва матонат ярашади.

Ишончим комил, Япония заминига тўпланган қимматли тажриба 2028 йилда Лос-Анжелесда ўтадиган Олимпия ўйинлари учун мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилади.

Сизлар сайёрамизнинг энг нуфузли ўйинларига ҳам албатта муносиб тайёргарлик билан борасиз! Келгуси фаолиятингиз ҳам албатта ёрқин зафарларга бой бўлади!

Янги Ўзбекистоннинг буюк спорт солнамасини бойитишда сизларга ҳамisha ютуқ ва омад ёр бўлсин, азиз фарзандларим!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

ЎЗБЕКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИ ТОЖИКИСТОН ПРЕЗИДЕНТИНИ ТАВАЛЛУД КУНИ БИЛАН ТАБРИКЛАДИ

5 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Тожикистон Республикаси Президенти Эмомали Раҳмон билан телефон орқали мулоқоти бўлиб ўтди.

Давлатимиз раҳбари Тожикистон етакчилигини таваллуд куни билан самимий табриклаб, унга мустаҳкам солиқ, бахт-саодат ва биродар Тожикистон халқининг равнақи йўлидаги масъулиятли давлатчилик фаолиятида катта муваффақиятлар тилади.

Ўзбекистон — Тожикистон дўстлиги, яхши қўшничилиги, стратегик шериклиги ва иттифоқчилик муносабатларини янада

ривожлантиришнинг долзарб масалалари кўриб чиқилди.

Ҳамкорлик барча йўналишларда жаллаллашиб бораётгани мамнуният билан қайд этилди. Товар айирбошлаш ҳажми барқарор ўсиб бормоқда, транспорт, энергетика, геология, қишлоқ ва сув хўжалиги ҳамда бошқа соҳаларда ўзаро манфаатли шериклик давом этмоқда.

Худудлар ўртасида ва маданий-гуманитар жаҳода фаол алмашинулар амалга оширилмоқда.

Етакчилар минтақавий кун тартибидagi масалалар юзасидан ҳам фикр алмашдилар, бўлажак икки ва кўп томонлама табдирлар режасини муҳокама қилдилар.

ЎЗА

НЕФТЬ ВА ГАЗ ТАРМОҒИДАГИ ЙИРИК ЛОЙИҲАЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Президент Шавкат Мирзиёев нефть ва газ тармоғида амалга ошириладиган йирик лойиҳалар юзасидан тақдимот билан танишди.

Жорий йилда “Ўзбекнефтгаз” АЖ фаолиятини такомиллаштириш, харидлар ва ишлаб чиқариш билан боғлиқ масалаларни ҳал этишга қаратилган иккита қарор қабул қилинди.

Тақдимотда ушбу қарорларнинг ижросини таъминлаш, табиий газ қазиб чиқариш кўрсаткичлари ҳамда йил якунигача амалга оширилиши мўлжалланган табдирлар кўриб чиқилди.

Газ захираларини кўпайтириш мақсадида геология-қидирув ишлари кенгайтирилмоқда. Жумладан, жорий йилда 3D сейсмик разведка ишларининг ҳажми ўтган йилга нисбатан 5 баробарга ошириш режалаштирилмоқда. Йил бошидан бешта янги газ конлари очилди, худудларда 6000 метргача ва ундан ортиқ чуқурликларга 80 та қудуқ бурғиланган бўлса, тўрттинчи чорақда ушбу қудуқлардан яна 40 тасини бурғиллаш режа қилинган.

Истиқболли майдонларни, айниқса, Устюртнинг катта чуқурликдаги қатламларни ўрганиш, янги конларни ўзлаштириш ҳамда мавжуд қудуқлар самарадорлигини ошириш бўйича режалар тақдимот қилинди.

Ушбу мақсадларда бурғиллаш ишларини янги босқичга олиб чиқиш, жараёнларга замонвий технологик ечимларни олиб кириш муҳим аҳамиятга эга.

Шу сабабли ҳозирда Устюрт худудида хорижий ҳамкорлар билан биргаликда янги қудуқларни бурғиллаш, геофизик маълумотларни қайта таҳлил қилиш ҳамда газ қазиб олиш самарадорлигини ошириш

юзасидан бир қатор лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Тақдимотда “Ўзбекнефтгаз” АЖ ва унинг тасарруфидаги йирик корхоналарнинг молиявий натижалари ҳам таҳлил қилинди. Жорий йилнинг тўққиз ойи якуни билан корхоналарнинг жамланган соф фойдаси ўтган йилнинг соф даврига нисбатан ўсган, кредит портфелини мақбуллаштириш натижасида эса қарздорлик камайган, юқори фойзли кредитлар шартларини қайта кўриб чиқиш орқали фойз харажатларини тежашга эришилган.

Тақдимот доирасида газ транспорт тизимининг ўтказувчанлик қувватини оширишга доир лойиҳаларга алоҳида тўхталиб ўтилди. Унда янги магистрал газ қувурларини қуриш, компрессор станцияларини модернизация қилиш каби табдирлар қамраб олинади.

Мазкур лойиҳаларнинг амалга оширилиши, шунингдек, айрим станцияларда замонвий электр двигателларини ишга тушириш, газ етказиб бериш барқарорлигини ошириш ҳамда йилгига 125 миллион куб метр газ тежаш имконини беради. Шу муносабат билан уларни амалга оширишнинг молиялаштириш манбалари бўйича тақлифлар ҳам кўриб чиқилди.

Тақдимотда “Мустақилликнинг 25 йиллиги” қонига юзага келган аварияни бартараф этиш борасида амалга ошириладиган ишларга алоҳида тўхталиб ўтилди. Ушбу ишларга Хитойнинг ихтисослашган компанияси жалб қилинган бўлиб, ҳозирда махсус техника ва ускуналар иш жойига

сафарбар қилинмоқда, қудуқларни бурғиллаш жойларига тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

Аварияни бартараф этиш жараёнининг барча босқичларида хавфсизлик талабларига қатъий риоя этилишини таъминлаш энг муҳим масалалардан бири эканлиги қайд этилди.

Тақдимотда яна бир йирик лойиҳа — Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва уни молиявий соғломлаштириш бўйича амалга ошириладиган ишлар юзасидан ҳам ахборот берилди.

Ҳозирда заводда асосий технологик қурилмалар таъмирлангани натижасида дизель ёнилғисини ишлаб чиқаришни 30 фойзга, битум 60 фойзга, авиакеросин эса 5 баробарга оширишга эришилган.

Келгусида заводни хомаш ёки барқарор таъминлаш, мавжуд қувватлардан самарали фойдаланиш ҳамда қарздорлигини камайтириш бўйича кенг қамровли табдирлар амалга оширилади. Йил охирига қадар завод юкломаси 40 фойздан 65 фойзга етказилади ва кейинчалик ошириб борилади.

Давлатимиз раҳбари геология-қидирув ва бурғиллаш ишлари натижадорлигини ошириш, йирик лойиҳаларни пухта ҳисоб-китоб ва аниқ молиялаштириш манбалари асосида олиб бориш, тармоқ корхоналари фаолиятида самарадорликка алоҳида эътибор бериш юзасидан масъулларга тегишли кўрсатмалар берди.

ЎЗА

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН СПОРТИНИНГ ОЛТИН АВЛОДИ

тарихий ғалабалар ва рекордларни қўлга киритиб
халқимизнинг юксак ишончини оқлади

Аичи ва Нагоядаги Осиё ўйинлари Ўзбекистон спорт тарихида кенгрок мулоҳаза юритиш учун етарли асос берди. Японияда ўтган кунларда бир пайтнинг ўзида турли жараёнларни кўрдик: катта мусобақаларда номи таниш чемпионлар яна ўз даражасини кўрсатди. Кечагина терма жамоанинг истиқболли аъзоси сифатида қаралган ёшлар эса бугун натижа учун жавоб берадиган спортчилар қаторига қўшилди. Айрим йўналишларда Ўзбекистон учун аввал бўлмаган натижалар қайд этилди. Бошқа баҳсларда эса ғалабага жуда яқин келинса-да, сўнгги қадамни ташлаш насиб этмади. Буларнинг барчаси битта мусобақада содир бўлди.

Давоми 6-бетда

Диққат: “Янги Ўзбекистон” газетасида янги лойиҳа!

**КЕЛГУСИ ЎН ЙИЛЛИК =
МИЛЛИЙ ЮКСАЛИШ ДАВРИ**
буни фақат ва фақат халқимизнинг ақл-заковати,
меҳнати ва бирдамлиги орқали ўзимиз бунёд этамиз

Жорий йил Ватанимиз мустақиллигининг қутлуг ўттиз беш йиллик байрамини катта ифтихор ва зўр тантана билан нишонладик. Давлатимиз раҳбари миллий истиқлолимизнинг 35 йиллик байрам тантанасида сўзлаган нутқида мамлакатимиз тараққиётининг янги саҳифасини очиб берди.

Шу маънода, келгуси ўн йиллик халқимиз ҳаётида шунчаки навбатдаги ривожланиш даври эмас, балки миллий юксалиш даври сифатида тарихий аҳамиятга эга бўлади. Чунки ушбу даврда мамлакатимиз етакчиси белгилаб берган янги тараққиёт йўли — юртимизда инсон қадрини янада юксалтириш, унинг интеллектуал ва ижодий салоҳиятини рўёбга чиқаришга қаратилган 7 та миллий дастур амалга оширилади.

Азиз ўқувчилар! “Янги Ўзбекистон” газетаси жамоаси шу муносабат билан яна бир янги ва муҳим лойиҳага қўл урди. Хусусан, мазкур сондан бошлаб сиз — азизларга 7 та дастурнинг ҳар бирини алоҳида ёндашув, чуқур таҳлил асосида эълон қилишни лозим топдик.

Бу борада таниқли экспертлар мақолаларида миллий дастурларнинг моҳияти, белги-ланаётган вазифалар қўлами ва келгусидаги ишлар, асосийси, миллий дастурларнинг миллий давлатчилигини мустаҳкамлаш, иқтисодий барқарорлигини таъминлаш, юрдошларимиз фаровонлигини оширишдаги ўрни кенг таҳлил қилинади.

Президентимиз тантанали байрам тадбирида алоҳида таъкидлаганидек, “Биз бугун кечагидан кучлимиз. Насиб этса, эртага бундан ҳам кучли бўламиз.”

Ўттиз беш йиллик мустақил тараққиёт йўлимиз бизга бир ҳақиқатни ўргатди: халқ ва давлат ягона мақсад йўлида бирлашиб, астойдил ҳаракат қилса, забот этиб бўлмайдиган марранинг ўзи йўқ”.

Янги лойиҳанинг мақсад-моҳияти ҳам давлатимиз раҳбарининг ушбу фикри, давлатига ҳамоҳанг. Зеро, янги Ўзбекистон ўз тараққиётининг янги — МИЛЛИЙ ЮКСАЛИШ ДАВРИга қадам қўяр экан, бундай тарихий эврилиш жараёнида юрдошларимизнинг ягона мақсад йўлида бирлашуви ва қайси соҳа ёки тармоқда бўлмасин, астойдил меҳнат қилиши катта аҳамиятга эга.

Ўз навбатида, янги лойиҳа аниқ мақсад — таниқли экспертларнинг асосли таҳлиллари асосида ўқувчида Ватан тақдирига, ўз оиласи ва касбига дахлдорлик ҳиссини оширишга қаратилган.

Тахририят.

3-бетга қаранг.

Нодир ЖУМАЕВ,
Олий Мажлис Қонунчилик
палатасининг Фан, таълим,
маданият, спорт ва ёшлар
масалалари қўмитаси раиси,
иқтисодиёт фанлари доктори,
профессор

Сўнгги йилларда юртимизда таълим ва тарбия тизимини янги bosқичга олиб чиқиш борасида кенг қўламли ислохотлар кечди. Қисқа фурсатда сохага оид кўплаб қонун, фармон ва қарорлар қабул қилиниб, бу борадаги ҳуқуқий база мустаҳкамланди.

Айниқса, янги тахрирдаги Конституциямизда ўқитувчининг мақоми алоҳида белгилаб қўйилгани устоз ва мураббийларнинг жамиятдаги нуфузини юксалтириш, ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини кафолатлаш, таълим сифатини ошириш ҳамда келажак авлод тарбиясига масъулиятни янада қучайтиришда муҳим ҳуқуқий асос бўлди.

Кейинги йилларда қабул қилинган “Таълим тўғрисида”ги, “Мактабгача таълим ва тарбия тўғрисида”ги, “Илм-фан ва илмий фаолият тўғрисида”ги қонунлар таълим-тарбия ва илм-фан соҳасида янги даврни бошлаб берди. Улар нафақат ушбу тизимларнинг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлади, балки жамият ҳаётининг барча жаҳаларида муҳим ўзгаришлар учун мустаҳкам замин яратди.

Хусусан, “Таълим тўғрисида”ги қонун таълим соҳасини замон талаблари асосида ривожлантириш, фуқароларнинг таълим олиш ҳуқуқини ишончли кафолатлаш ва узлуксиз таълим тизимини такомиллаштиришнинг мустаҳкам ҳуқуқий пойдевори бўлди. Энг муҳими, у баркамол авлодни тарбиялаш, рақобатбардош кадрлар тайёрлаш ва жамият тараққиётига хизмат қилувчи инсон капиталини ривожлантиришга кенг йўл очди.

2024 йил 1 февралда қабул қилинган “Педагогнинг мақоми тўғрисида”-ги қонун эса устоз ва мураббийларнинг ҳуқуқий мақомини янада мустаҳкамлашда муҳим қадам бўлди. Унда педагогларнинг ҳуқуқлари, шаъни, кадр-қиммати ва ишчанлик обрўси давлат ҳимояси остида экани қатъий белгилаб қўйилгани жамиятда том маънода устоз касбининг нуфузини ошириш, педагогларга нисбатан ҳурмат ва эътиборни янада юксалтиришга имкон берди.

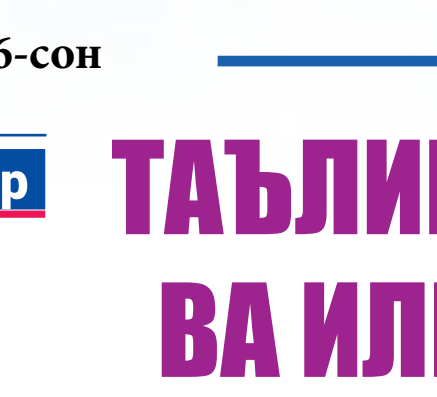
Тўртқўлдаги “Пахтабод”
овул фуқаролар йиғини
туман марказидан 80
километр узоқда жойлашган.
Бундай олис ҳудудда ёшлар
бандлигини таъминлашда
ер ажратиш яхши самара
беради. Шу боис, овулда бу
борадаги ишларга жиддий
эътибор қаратилган.

— Укаларим билан бирга ҳар биримиз 86 сотихдан ер олдик. Биринчи йили мош, ловия экиб фойдаландик. Ўтган йили қовун экдик. Унинг даромади яхши бўлгани учун бу йил ҳам қовун етиштиряпмиз. Ҳозир қовунларимизни қўшни Хоразм вилоятидан ҳам харидорлар сотиб олмоқда, — дейди тўртқўллик ёшлардан бири Оймурод Бозоров.

— Аввал ишсиз эдик. Ёшларга берилган ердан унумли фойдаланиб, даромад қилаёلمиз, — дейди Ялким Режепбоев. — Биринчи йили дуқакли экинлар экдик. Яхши даромад бўлди. Иккинчи йили қовун экдик. Бу йил ҳам қовун экканмиз. Ҳосилни йиғиб олгач, донли маҳсулотлар экиш ниятим бор. Муҳими, бизга аҳоли яшайдиган пунктларга яқин жойдан ер ажратилмоқда. Қолаверса, бу жойлар сугоришга қулай ва йилга 2-3 марта ҳосил олиш имконияти бор. Булар ердан самарали фойдаланишда қўл келмоқда.

Шўрланиш даражаси юқори ҳудудларда мелиоратив ҳолатни яхшилаш устувор вазифага айланган. Бу эса ҳосилдорликни

Таълимга сармоя, аввало, инсонга, унинг билими, салоҳияти ва келажакига киритилган сармоядир. Зеро, мамлакатнинг энг катта бойлиги табиий ресурслар эмас, билимли, юксак салоҳиятли ва замонавий тафаккурга эга инсонлардир. Инсон капитали қанчалик кучли бўлса, жамият тараққиётининг пойдевори шунчалик мустаҳкам бўлади.

Таълим соҳасидаги ҳар бир ўзгаришнинг ҳақиқий қиймати, аввало, инсон ҳаётидаги натижаси билан ўлчанади. Зеро, таълим олишимиздан асосий мантиқ ҳам шунда. Шу маънода айтиш мумкинки, бүгун мактаб отонасига қадам қўйган боланинг эртанги тақдири, унинг қандай билим олиши, қайси касбни эгаллаши, ўз салоҳиятини қай даражада намоён этиши мамлакатнинг келажак тараққиёти билан бевосита боғлиқ.

Президентимизнинг шу йил 3 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Таълим ва илм-фан вазирлигини ташкил этиш тўғрисида”ги фармони таълим ва илм-фан соҳасини изчил ислоҳ қилиш йўлидаги муҳим қадам бўлди. Мазкур ҳужжат таълим ва илм-фан тараққиётини янги bosқичга олиб чиқиш, уларнинг ўзаро уйғунлиги ва узвийлигини таъминлаш, энг муҳими, билим ва илмий салоҳиятни мамлакат тараққиётининг стратегик омилига айлантиришга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Ушбу фармон замирида таълимнинг турли bosқичларини ягона мантиқ асосида боғлаш, илм-фаннинг таълим билан уйғунлигини қучайтириш ва инсон капиталини ривожлантиришга қаратилган яхлит тизимни шакллантириш мақсади мужасам.

Фармоннинг стратегик аҳамияти Президентимиз томонидан илгари сурилган 7 та миллий дастур мазмунини билан ҳам оҳангдир. Давлатимиз раҳбари биринчи миллий дастур билим ва малакани тараққиётимизнинг асосий капиталига айлантиришга йўналтиришини таъкидлади. Бу ёндашув таълим ва илм-фанни ижтимоий соҳанинг алоҳида йўналишлари сифатида қўришдан кенгроқ маъно касб этиб, инсон салоҳиятини мамлакат тараққиётининг бош омили даражасига кўтаришни назарда тутди. Таълим ва илм-фан вазирлигини ташкил этиш мазкур стратегик

мақсадни таълимнинг барча bosқичлари ва илм-фан тизимида изчил амалга ошириш учун муҳим институционал асос яратди.

Фармонга мувофиқ, Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ҳамда Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги негизига Таълим ва илм-фан вазирлиги ташкил этилди. Янги вазирлиkning ваколати мактабгача таълим ва тарбиядан бошланиб, умумий ўрта ва ўрта махсус, касбий, олий, олий таълимдан кейинги таълим, кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш, қўшимча ҳамда норасмий таълимгача бўлган жараёнларни қамраб олади.

Мазкур ўзгаришнинг аҳамияти таълимнинг инсон ҳаётидаги узлуксизлигига янгича ёндашувда кўринади. Инсоннинг билим ва кўникмалари бир таълим bosқичидан иккинчисига ўтган сари бойиб бориши, мактабда олинган билим касбий ва олий таълимда ривожланиши, кейинчалик эса меҳнат фаолияти ва илмий изланишлар билан узвий давом этиши керак. Ягона вазирлик ана шу узвийликни бошқариш учун институционал асос яратди.

Бирлашиш, аввало, бошқарув жараёнларини мувофиқлаштириш имкониятини кенгайтиради. Бироқ ислохотнинг мазмунини бунда тугамайди. Муҳим жиҳат ваколатларни аниқлаш, масъулиятни қучайтириш ва таълим сифатини ўлчайдиган натижа мезонларини жорий этишдир.

Фармонда янги вазирлик фаолиятини натижадорликка йўналтирилган ва самарали бошқарув тамойиллари асосида ташкил этиш белгиланган. Бу ёндашув таълим сиёсатини ишлаб чиқишдан тортиб, унинг амалий натижаларини баҳолашгача бўлган жараёнларни ягона мезонлар асосида ташкил этишни талаб қилади.

Бошқарувда масъулиятнинг аниқ белгиланиши таълим сифатига бевосита таъсир кўрсатади. Педагогнинг касбий салоҳияти, таълим дастурлари замонавийлиги, битирувчининг меҳнат бозорига тайёрлиги, илмий натижаларнинг амалиётга жорий этилиши каби кўрсаткичлар тизим самарадорлигининг асосий мезонларига айланиши лозим.

Сўнгги йилларда таълим инфратузилмасини янгилашга катта эътибор қаратилмоқда. Янги богча ва мактаблар барпо этилди, мавжуд муассасалар модернизация қилинди. Президентимизнинг устоз ва мураббийлар билан мулоқотида ҳам сўнгги ўн йилда 1 миллион 800 минг ўринли богчалар ва 1,5 миллион ўринли мактаблар барпо этилгани, 10 миңдан зиёд таълим муассасаси замонавий кўринишга келтирилгани ургуланди.

Энди таълим сиёсатининг диққат маркази инфратузилмадан таълим натижасига янада қатъийроқ қўчмоқда. Чунки яхши шароит муҳим бўлгани ҳолда унинг яқини қиймати ўқувчининг билими, дунёқарashi ва ҳаётга тайёргарлигига намоён бўлади. Шу нуқтаи назардан, мактаблар фаолиятини баҳолашда сифат кўрсаткичларидан фойдаланиш, таълим натижалари ва педагоглар салоҳиятига қараб муассасаларни баҳолаш, илгор тажрибани

кенг ёйиш каби ёндашувлар муҳим аҳамият касб этади.

Педагогнинг касбий ривожини ҳам шу тизимнинг ажралмас қисми. Ўқитувчининг ўз эҳтиёжи ва касбий мақсадига мос равишда билим ва кўникмаларини янгилаб бориши учун шароит яратиш таълим сифатини оширишнинг энг таъсирчан омилларидан бири бўлиб қолади.

Меҳнат бозоридagi ўзгаришлар таълим мазмунига янги талаблар қўймоқда. Замонавий технологиялар, рақамлаштириш, сўнғий интеллект, муҳандислик, “яшил иқтисодиёт” каби йўналишларда рақобатбардош кадрлар тайёрлаш учун таълимнинг турли bosқичлари узвий ишлаши зарур.

Мактабда шаклланган математик, табиий ва рақамли саводхонлик кейинги таълим bosқичларида янада чуқурлашиши, касбий ва олий таълим эса меҳнат бозори эҳтиёжлари билан ҳамоҳанг ривожланиши керак.

Шу жиҳатдан янги вазирлик олдидаги муҳим вазифалардан бири таълим дастурлари ўртасидаги узвийликни қучайтириш, мутахассис тайёрлаш тизимини иқтисодиёт эҳтиёжлари билан яқинлаштириш ва битирувчининг реал меҳнат бозорига тайёрлигини оширишдан иборат.

Янги вазирлик фаолиятида таълим билан илм-фаннинг бир тизимда қаралиши алоҳида аҳамиятга эга. Таълим мавжуд билимларни ўзлаштириш ва авлоддан авлодга етказиш билан бир қаторда янги билим яратишга олиб бориши керак. Илмий тадқиқот натижалари эса иқтисодиёт, ижтимоий соҳа ва давлат бошқарувида амалий натижа бергандагина ўз қийматини тўлиқ намоён этади.

Шу боис, олий таълим муассасалари илмий салоҳиятини ошириш, университет, илмий ташкилот ва ишлаб чиқариш ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш, илмий ишланмаларни тижоратлаштириш ва инновацион маҳсулотлар яратиш масалалари янги тизимнинг муҳим йўналишларидан бири бўлиши керак. Бу жараёнда

олий таълимни билим, технология ва инновация яратадиган марказ сифатида ривожлантириш муҳим.

Таълим соҳаси миллионлаб инсонларнинг ҳаёти билан боғлиқ. Шунинг учун янги вазирлик фаолиятида жамоатчилик ҳисобдорлигини қучайтириш талаби белгиланиши муҳим қадамдир. Бу, аввало, таълим соҳасида очкиқлик ва шаффофликни ошириш, қабул қилинаётган қарорлар жамоатчиликка тушунарли ва асосланган бўлишини таъминлашга хизмат қилади.

Таълим сифати, педагогларнинг касбий салоҳияти, битирувчиларнинг натижалари, олий таълимдаги тайёргарлик даражаси, илмий тадқиқотларнинг амалий самараси каби кўрсаткичлар очиқ ва тушунарли тарзда баҳоланиб бориши тизимга нисбатан ишончли мустаҳкамлайди.

Ҳисобдорлик аини пайтда фақат ҳисобот бериш билан чекланмаслиги керак. У таълимдаги муаммоларни очиқ тан олиш, самарали ечимларни қўлаш ва жамият олдида аниқ натижа учун масъулиятни ҳис этиш маданиятига айланиши зарур.

Фармон билан таълим ва илм-фан соҳасида бошқарувнинг янги институционал модели шаклланмоқда. Унинг самараси вазирлик тузилмасининг қанчалик иҳчамлиги ёки бошқарув жараёнларининг қанчалик тезлиги билан чекланмайди. Асосий натижа инсон капитали сифатида намоён бўлади.

Бугун богчада таълим олаётган бола эртага мактаб ўқувчиси, талаба, мутахассис, тадқиқотчи ёки тадбиркорга айланади. Унинг ҳар бир bosқичда олган билими кейингиси учун пойдевор вази-фасини баҳаради. Шу сабабли таълим тизимидаги ҳар бир қарорни инсоннинг узоқ муддатли ҳаётий траекторияси билан боғлаш зарур.

Йўналимизки, янги вазирлиkning ташкил этилиши таълим, тарбия ва илм-фанни ягона тизим сифатида ривожлантириш учун муҳим институционал асос яратди. Энди асосий вазифа мазкур имкониятдан самарали фойдаланиб, таълим сифатини изчил ошириш, илм-фанни иқтисодиёт ва жамият эҳтиёжлари билан узвий боғлаш, инсоннинг билим ва салоҳиятини мамлакат тараққиётининг ҳал қилувчи омилига айлантиришдан иборат.

Президентимиз томонидан мамлакатимиз тараққиётининг устувор йўналишлари сифатида илгари сурилган, инсон қадрини юксалтиришга қаратилган 7 та миллий дастурнинг биринчиси — “Билим ва малакани тараққиётимизнинг асосий капиталига айлантириш” гоиси ана шу вази-фанинг стратегик мазмун-моҳиятини аниқ ифода-лайди.

Таълимга сармоя, аввало, инсонга, унинг билими, салоҳияти ва келажакига киритилган сармоядир. Зеро, мамлакатнинг энг катта бойлиги табиий ресурслар эмас, билимли, юксак салоҳиятли ва замонавий тафаккурга эга инсонлардир. Инсон капитали қанчалик кучли бўлса, жамият тараққиётининг пойдевори шунчалик мустаҳкам бўлади.

АҲОЛИ ИШ БИЛАН ТАЪМИНЛАНИБ, ДАРОМАД МАНБАЛАРИ ЯРАТИЛМОҚДА

маҳсулотларини сотишдан 600 миллион сўм соф фойда олишга эришган. Рентабеллик даражаси эса 20 фоиздан 24 фоизга етказилган.

— Хўжалигимизда ҳозир 25 фуқаро доимий иш билан таъминланган. Даромад манбаларини кенгайтириш мақсадида хўжалик ҳудудида 10 сотих майдонда балиқ ҳавзаси қурдик. Паррандалар бош сони 400 донага етказилди. Экологик ҳолатни яхшилаш ва яшил ҳудудларни кенгайтириш мақсадида биргина жорий йилда

хўжаликка қарашли ва унга туташ ерларга 1000 гутдан ортқ манзарали, 300 гутдан зиёд меваги қўчат, 2000 гутдан ортқ терак ва тут қўчати ўтказилди, — дейди Қ.Дўсимбетова.

Ҳозир Амударё туманида 1400 гектар мевали бог мавжуд. Шундан 790 гектари ҳосилдор боглар, 240 гектари янги боглардир. Жорий йилнинг ўзида 100 гектар майдонда саноатлашган бог барпо этилади. 2026-2028 йилларда яна қўшимча 200 гектар майдонда мевали бог яратиш

белгиланган. Шундан 30 гектари олмасор, 70 гектарига интенсив мевали қўчатлар экиш режа қилинган. Ҳозир Қозғистонга йилга 300 тоннадан ортқ мева экспорти йўлга қўйилган.

Президентимизнинг “Саноат усулидаги интенсив мевали боглар барпо этиш ва эскирган богларни янгилашни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони асосида 2026-2028 йилларда мамлакатимиз бўйича 172 миң гектар саноатлашган боглар яратиш мақсад қилинган. Эски богларни янгилаш, саноатлашган богдорчиликни кенгайтириш ва соҳада замонавий ёндашувларни жорий этиш механизмлари белгилаб берилган ушбу фармон асосида Қорақалпоғистонда 2800 гектар саноатлашган интенсив боглар яратиш кўзда тутилган.

Тўртқўл туманида ҳам янги саноатлашган интенсив бог майдонларини кенгайтиришга киришилган. Туманда 1000 гектардан ортқ бог бор. Уларнинг 200 гектари эски бог. Қолгани пахта ва галла майдонларини қисқартириш ҳисобига саноатлашган интенсив богқа айлантирилди.

Тумандаги Эски Тўртқўл маҳалласида богдорчиликка ихтисослашган фермер хўжалигида 4 гектарли узум плантацияси ташкил этилган. Ундан ҳар йили 300 тоннага яқин маҳсулот олинмоқда. Фермер хўжалигида узумчиликдаги аънавий тажриба билан бирга сўғоришда

замонавий технологиялардан ҳам самарали фойдаланилмоқда. Амалга оширилган ишларнинг ижобий натижаси эса бугунги кўзни қувонтирадиган даражада пишиб етилган узумларда ўз аксини топан.

— Богимизга қишки узум экилган. Ҳосилни музлаткичларда сақлаб, совуқ кунларда бозорга чиқарамиз. Узум етиштиришнинг ҳам ўзига яраша машаққат бор. Масалан, тоқларни совуқдан сақлаш учун қишда кўмиб чиқамиз, — дейди тадбиркор Тўртабди Бобожонов.

Сўрақўёш ўлкамизда етиштирилган мевалар ўзига хос таъми билан ажралиб туради. Шу боис, улар жаҳон бозорига харидорғир. Аини пайтда Тўртқўл туманида богдорчилик ривожланиши натижасида мева етиштириш ҳажми кўпайди. Шунга яраша уларни экспорт қилиш салмоғи ҳам ошиб бормоқда.

Тумандаги богдорчиликка ихтисослашган яна бир фермер хўжалигида 7 гектарли узум боғи бор.

— Ҳозир доимий 10 нафар ишчимиз бор. Яна мавсумда 25 ишчи оламиз. Богимизнинг 5 гектарида олма, 7 гектарида узум етиштирилмоқда. Узумни асосан, Қозғистон, Россияга сотишни мўлжал қилганмиз. Богимизда 5 гектар интенсив усулда етиштирилган қўчатларимиз бор. Келажакда сифатсиз қўчатларни алмаштириб, томчилатиб сўғоришга ўтказмоқчимиз. Янги қўчатларни шунга мўлжаллаганмиз, — дейди фермер Романберди Аллабергенов. — Бу йилги ҳосил қўғи ёмон эмас, унинг салмоғи 100 тоннагача бўлади деб мўлжал қилипмиз. Ҳозир ҳосилни омборхонага жойлаштиряпмиз. Қишда бозорларни таъминлаймиз.

Минажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ,
“Янги Ўзбекистон” муҳбири

Миллий юксалиш даври маънавиятини

қандай тасаввур этамиз?

Абдухалил МАВРУЛОВ,
тарих фанлари доктори,
профессор

Янги Ўзбекистоннинг бугуни ва келажаги ҳақида кўп ва ҳуб ёзилмоқда. Олимларимиз, зиёлиларимиз авваллари биз ҳатто ўйлаб кўрмаган янгида янги маълуотлар, факт ва рақамлар топмоқда. Улар ҳозиргача бўлган тафаккур тарзими, биллими, доирасини янада кенгайтириб бормоқда. Баъзан ота-боболаримиз яратган илмий-маданий мерос, жаҳон тамаддунига қўшган улкан ҳиссани кўриб, уларнинг шу қадр кенг тафаккурли, чуқур билимли, маърифатли, дунёни лол қолдиришга муносиб ақл-заковат эгалари бўлганидан лол қоламиз.

Орзу-ният самарали ғоялар билан уйғунлашганда янги натижаларга эришиш мумкин. Шу маънода, назаримизда, янги Ўзбекистон орзуси — ҳозирги даврнинг тақозоси. Қолаверса, унинг асл қиёфаси, ҳаракатлантирувчи кучлари ва омилларини белгилайдиган ғоявий-маънавий асос, халқимизга ҳок буюк бунёдкорлик ҳисси билан яшаш фазилатлари ва кенг кўламли ислохотларнинг яқол ифодасидир.

“Янги Ўзбекистонни барпо этиш, — деб ёзади Президентимиз, — бу шунчаки ҳоҳиш-истак, субъектив ҳодиса эмас, балки туб тарихий асосларга эга бўлган, мамлакатимиздаги мавжуд сиёсий-ҳуқуқий, ижтимоий-иқтисодий, маънавий-маърифий вазиятнинг ўзи тақозо этаётган, халқимизнинг асрий орзу-интилишларига мос, унинг миллий манфаатларига тўла жавоб берадиган объектив заруратдир”.

Давлатимиз раҳбарининг мазкур фикрларида бир нечта муҳим ҳулоаса бор. Биринчидан, янги Ўзбекистон қуруқ жойда, ўз-ўзидан барпо этилаётгани йўқ. У тарихий асосларга эга. Халқона айтганда “оққан дарё қаверадир”. Иккинчидан, бугун дунёдаги ва юртимиздаги реал вазият давлатчилигимиз тарихида, ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маънавий-маърифий жаҳаларда мутлақо янги давлат ва жамият қуришни талаб этмоқда. Учинчидан, янги Ўзбекистонни барпо этиш бугун мамлакатимизда истиқомат қилаётган барча ижтимоий қатлам вакиллари, сиёсий-иқтисодий кучларнинг, миллати, дини, эътиқоди, жинси, ғоявий-мафкуравий қарашидан қатъи назар, ҳамманинг манфаатини ўзида ифода этади.

Бу эса, ўз навбатида, давлат сиёсати ва жамият тараққиёти йўлида танланган стратегик мақсад ва вазифаларни мувофиқлаштириб, ривожланишнинг истиқболли йўналишларини танлаб олишни талаб қилади. Керак бўлса, бу — ҳаётий эҳтиёж, ҳозирги тараққиёт босқичида ягона тўғри йўлни танлаб олишни тақозо этаётган заруратдир. Бу зарурат бугун олтин равишда аниқланган ҳақиқатга айланиб бўлди.

Мана, биз ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маънавий-маърифий тараққиётнинг авваллари ҳаёлимизга ҳам келмаган, аммо ҳар биримизнинг юрак-юрагимизда кимгадир қимтиниб билдириб, кўпинча пинҳона тутиб келган ўзгаришлар ислохотлар даврига кириб олганимизга ҳам ўн йил тўлди. Бу юртимизда истиқомат қилаётган одамларнинг орзуси рўйбериб.

Эсимизда: бундан тўққиз-ўн йил аввал халқимиз бирдан уйғонган, қатор ёпиқ мавзулар очик-ойдин айтила бошлаган эди. Барча соҳада туб ислохотлар бошланган, халқимиз эса уларнинг фаол иштирокчисига айланган эди. Ўқувчи ва талабаларсиз ҳам пахта йигим-терим ишларини урдалаш мумкинлигини, мажбурий меҳнатни ҳам

ҳуқуқий, ҳам амалий жиҳатдан бартараф этса бўлишини, қўшни давлатлар билан чегараларни очиб қўйиб, яхши қўшничилик муносабатларини ўрнатиш ҳар икки тарафга ҳам фойдали эканини, мамлакатимизда уй-жойи йўқ одамлар кўплиги, бироқ уларни замонавий турар жойлар билан қисқа муддатда таъминлаш имконияти борлигини энди билдимиз!

Ҳа, ўтган сўнгги ўн йил халқимизнинг турмуши ва тафаккур тарзини ўзгартириб юборди. Энди биз бошқача ҳалқ бўлдик. Ўз сўзини дадил айта оладиган, ҳаққоний талаблари, ҳақ-ҳуқуқларини талаб қила оладиган миллатга айландик. Ўтган ўн йил бизга яна бир нарсани ўргатди: мамлакат ва жамиятдаги муаммони кўрмай, унинг борлигини англамай туриб, уларни ҳал этиб бўлмас экан. Шу ўринда давлатимиз раҳбарининг 2017 йилдаёқ “Ўзбекистонда камбағаллик бор”, “кўплаб соҳаларда коррупция мавжуд”, “уларни ҳал этмасдан туриб, янги жамиятни барпо этиш асло мумкин эмас” деган фикрларини назарда тутяпман.

Яратганининг инояти, халқимизнинг ҳоҳиш-иродаси билан туб ислохотлар бошланди. Уларнинг аниқ натижалари мамлакатимиз раҳбари томонидан давлат мустақиллигининг 35 йиллигига бағишланган тантанали маросимда қайд этилди.

Мана, улардан баъзилари: “иқтисодий эркинлик индекси”даги ўрнимизни 80 фоиз яхшилаб, “иқтисодиёти мўътадил эркин” давлатлар қаторидан жой олдик;

илгари иқтисодиётимизга йилга 2-3 миллиард доллар хорижий инвестиция қилиб келинган бўлса, ҳозир 40-50 миллиард доллар чет эл сармояси жалб қилинмоқда; янги даврда 650 минг оғла замонавий, барча талабга жавоб берадиган уй-жойли бўлди;

изчил саъй-ҳаракатлар туфайли бугун камбағаллик даражасини 2017 йилдаги 35 фоиздан 4 фоизга туширишга эришилди;

ўтган ўн йилда аҳоли 8 миллионга кўпайгани ҳолда боғчага қамров 78 фоизга етказилди, мактабларда 1,5 миллион қўшимча ўқувчи ўрни очилди; олий таълим муассасалари талабалари бугун 1 миллион 600 мингга етди; аҳолининг ўртача умр кўриш давомийлиги 1991 йилдаги 66,4 ёшдан 2025 йилда 75,4 ёшга етди, гўдақлар ва оналар ўлими кўрсаткичи 4 баробар қамайди.

Бу кўрсаткичлар ўз-ўзидан қўлга киришмади. Аввало, бизнинг ҳар томонлама ривожланишимизга ҳалал бераётган қанчадан қанча фойдасиз, одамларни беҳуда овора қиладиган маъмурий тўсиқларни олиб ташлаш, халқимизнинг самарали ташаббуслари ва интилишларини сўндирадиган ҳуқуқий-меърий расмиятчиликларни бартараф этишга тўғри келди. Булар осон иш эмас эди.

Аммо халқимизнинг кучли қўллаб-қувватлови ва Президентимизнинг сиёсий иродаси билан эскича тафаккур тарзидан ҳалос бўлди. Теварак-атрофга, дунёга бошқача кўз билан қарай бошладик. Муаммоларни ҳал этишнинг янги йўллари топишни ўргандик.

Натижа узоқ куттирмади. Белгиланган режаларимизни муддатидан аввал одад этиш одад тусига кира бошладик. Мустақилликнинг 35 йиллигига бағишланган тантанали тадбирда давлатимиз раҳбари мамлакатимиз ўтмиши, бугуни ва истиқболли ҳақида билдирган фикрлари, фундаментал илмий ҳулосалари билан давлатимиз ва халқимизнинг келгусидаги тараққиёт йўлини белгилаб берди.

Ана шу тантанали тадбирда келгуси ўн йил “Миллий юксалиш даври” ва “Ватанимизнинг олтин даври” деб аталиши қайд этилди. Ҳар бир инсон, ҳар бир жамият ва давлат ўз тараққиёти ҳақида ўйлар экан, яқин ва узоқ муддатга мўлжалланган стратегик мақсад ва вазифаларини белгилаб олади. Улар қанчалик ҳаққоний ва ҳолис танланса, ички ва ташқи омиллар эътиборга олинса, имкониятлар тўлиқ сарфосиб қилинса, рўбегача чиқиш имконияти шу қадар аниқ бўлади. Бироқ буларнинг ўзи етарли эмас. Энг муҳими, бу мақсад ва вазифалар шу жамиятда яшаётган одамларнинг манфаатига мос келишидир.

Президентимизнинг мазкур тантанали тадбирдаги ўта самимий нутқини кунт билан ўрганар эканман, унда жуда кўп масалаларга мутлақо янгича ёндашуви, уларни инновацион, креатив тарзда ҳал этишга интилишини кўрдим. Гапнинг очиги, давлатимиз раҳбарининг ҳар бир маърузаси ва унинг рационал мағзини ҳақиб кўришга ҳаракат қиламан.

Бу сафарги нутқ масаланинг қўйилиши ва ҳал этилиши нуқтаи назардан аввалгилардан фундаментал фарқ қилишини эътироф этиш керак.

Масалан, ушбу тарихий нутқда келгуси ўн йилликда миллий юксалиш даврида белгиланган тўртта муҳим ғояни англаб етдим. Биринчидан, тараққиётимизнинг янги босқичида биз учун энг устувор ғоя инсон қадри масаласидир. Таъкидланганидек, бугунги Ўзбекистондаги барча ислохотлар фақат ва фақат инсон қадр-қимматини оширишга йўналтирилган.

Ҳақиқатан, инсон қадрини улуғлаш барча ислохотларнинг марказида турган энг муҳим масаладир. “Амалга оширилаётган барча ислохотларимизнинг марказида, — дейди давлатимиз раҳбари, — инсон қадрини улуғлашга қаратилган эзгу ғоя мўжассам. Чунки бизнинг муқаддас динимизда ҳам, буюк алломаларимизнинг бой илмий ва маънавий меросида ҳам, инсон — ҳаёт гавҳари, тенгсиз мўъжиза сифатида улуғланган”.

Ўтган ўн йилликда янги Ўзбекистонда инсон қадрини улуғлаш борасида жиддий ютуқларга эришилди. Бунинг сабаби эса давлат ўз сиёсати марказига инсонни қўйди. Бежиз инсон барча ислохотларнинг ўзати деб айтимасан. Собиқ совет мустабиб тузуми даврида сиёсат марказида давлатнинг ўзи турган. Қандай йўл билан бўлмасин, совет давлатининг дунёдаги “энг адолатли,

кенг дунёқарашга ва интеллектуал салоҳиятга эга, ақлли, илми етук, зукко, биз эришган марралардан ҳам юксакроқ чўққиларни забт этишга қодир, соғлом ва баркамол инсонлар бўлиши ва бу ҳаётда бахтиёр яшаш шарт!”

Мен давлатимиз раҳбарининг мустақиллигимизнинг 35 йиллигига бағишланган тантанали тадбирдаги нутқини эшитиб туриб, ёшларга қарата оталарча меҳр-муҳаббат билан айтган фикрларида икки муҳим жиҳатга эътибор қаратдим. Биринчиси — масъулият, иккинчиси — ишонч масаласи.

Ҳақиқатан, ҳар икки тушунча бугун алоҳида, ўзгача маъно касб этади. Таъбир жоиз бўлса, улар бир-бири билан моҳиятан узвий боғланган, бир-бирини тўлдирувчи тушунчалардир. Ишонч тўғрисида масъулиятни уйғотди. Ишонч инсоннинг бошқа бир одам, нарсаси ёки ўзининг ҳаракатлари, сўзлари ва ваъдаларига тўлиқ таяниши. Масъулият эса одамнинг ўз сўзлари, қарорлари, уларнинг натижалари учун жавобгарлиги.

Бироқ ишонч ва масъулият фақат икки шахс ўртасидаги муносабатлар тарзида жўн тушуншидир. **Том маънодаги ишонч ва масъулият, аввало, жамият аъзолари ва давлат ўртасидаги ишонч ҳамда масъулият масаласи. Бугун давлат бундан ўн йил аввал берган ваъдасининг устидан чиқди.** Ушунда “Ваъдалар берилаверади, бундай ваъдаларнинг кўпини кўрганмиз,

“**Мен давлатимиз раҳбарининг мустақиллигимизнинг 35 йиллигига бағишланган тантанали тадбирдаги нутқини эшитиб туриб, ёшларга қарата оталарча меҳр-муҳаббат билан айтган фикрларида икки муҳим жиҳатга эътибор қаратдим. Биринчиси — масъулият, иккинчиси — ишонч масаласи.**”

инсонпарвар” эканини исботлаш керак эди. Ана шу ёлғон сиёсат совун пугагидек ёрилиб кетди. Буни одамлар очикдан очик қайд этмоқда.

Президентимиз тантанали тадбирда илгари сурган иккинчи муҳим ғоя тарих ва келажак уйғунлиги масаласидир. Давлатимиз раҳбарининг нутқидан олган яна бир муҳим ҳулоса шу бўлдики, янги Ўзбекистон шароитида кеча, бугун ва келажакни янгона яхлит занжир тарзида кўрмасак, ушбу занжирда уларнинг бирортасини эътибордан четда қолдирсак, шубҳасиз, қўзлаган мақсадга эришиш асло мумкин эмас.

Шу маънода, биз миллий тараққиётимиз тўғрисида ҳаққоний қайғурсак, ҳеч истисносиз, буюк давлатчилигимиз, мутафаккир алломаларимиз яратган ҳамда бугун маърифатли дунё эътироф этаётган Биринчи ва Иккинчи Ренессанс феноменининг ҳақли меросхўрлари эканимизни, бугунги ютуқларимиз замирида ўша мутафаккирларнинг руҳига содиқлик ётганини асло унутиб бўлмайди. Назаримда, миллий тараққиётимизнинг муҳим омилли “ўтмиш илмий-маданий меросидан руҳий-маънавий қувват олиб, бугун ўзининг мустақам сиёсий, иқтисодий, мафкуравий заминига эга бўлиб, буюк келажакни кўзлаб тараққиёт сари юзланиш”дан иборат бўлиши керак.

Давлатимиз раҳбарининг тараққиётнинг муҳим қафолати кеча — бугун — келажак занжирдан узилиб қолмаслик, дей таъкидлаган пурмаъно, чуқур эътиқодга айлانган ҳулосалари бугун янги Ўзбекистон тараққиётининг олтин қондасига айланиши лозим. Бугунги деб кечадан, кечани деб бугундан айрилиш ҳар доим йўқотишларга сабаб бўлган.

Миллий юксалиш даврида янги Ўзбекистон жамиятини тараққиёт сари етаклайдиган яна бир ғоя “Ёшлар — келажакнинг ҳал қилувчи кучи” ғоясидир. Ўзбекистон — ёшлар мамлакатидир. Мамлакат тақдирини улар қўлида. Бугун мамлакатимиз истиқболли учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган ташаббускор, шижоатли ёшларни тарбиялаш тизими яратилди. Уларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари аниқ моддалар билан муҳриллаб қўйилди. Натижада ҳозир давлат ва мамлакат тақдирини белгилаб бера оладиган ёшлар сиёсати шаклланди.

Шу маънода, давлатимиз раҳбарининг қўйидаги фикрларига қулоқ тутайлик: “Ёшларга оид сиёсатимиз фалсафасининг туб моҳиятини қисқача қилиб шундай ифодалаган бўлардим: ёшларимиз замонавий билим ва касб-ҳунарларни чуқур эгаллаган,

ҳали кўрамиз унинг натижаларини!” деганлар ҳам эмас эди.

Янги Ўзбекистон ўз фуқароларининг стратегик мақсадларига ишонтира олди. Давлат барча масъулиятни ўз зиммасига олди. Уни бажарди. Халқ давлатга ишонди. Ана шу ишонч энди тараққиётимизнинг янги — миллий юксалиш даври сари етаклаётган. Бу йўлда давлат ва халқимизнинг ишончи масъулият ҳиссини сезишга қодир ёшларга қаратаётгани бежиз эмас. Қолаверса, ёш авлод қадрлангани учун ҳам масъулиятни сезяпти. Қадрланган йигит-қизлар ишонччи оқлашга интилади, яратди, бунёд этади. Бунга ўтган ўн йиллик қисқа, аммо тарихий тараққиёт йўлими мисол бўлади.

Давлатимиз раҳбари нутқда эътироф этган тўрттинчи ғоя ривожланишда миллийлик ва умуминсонийлик тамойилларининг уйғунлиги масаласидир. Бугунги дунёнинг чуқур маънавий инкирозга учраб бораётгани, глобализациянинг инсоният тақдирини қўрсатаётган таъсири, миллийлик ва умуминсонийлик тамойиллари тарафдорлари ўртасидаги ғоявий-мафкуравий курашлар барчамизни сергалантирмоқда.

Кайд этганимиздек, бугунги деб кечани, ўтмишни деб келажакни унутуш тараққиётга тўсиқ бўлади. Жонажон она тилимизни ривожлантирмай, миллий тарихимизни ўргатмай, қадриятларимизга ҳурмат бажо келтирмай келажак тўғрисида ботм уриш фойдасиз. Шунингдек, ҳозирги глобал оламда яқка яшашнинг ҳам илоҳи йўқ. Дунё ҳамжамияти билан ўзаро алоқаларни йўлга қўйиш, янги технологиялар, таълим, соғлиқни сақлаш, замонавий инфратузилмалар яратиш борасида ҳамкорлик қилиш ҳам бугуннинг талабига айлانган.

Бунинг учун миллийлик ва умуминсонийлик тамойилларининг соғлом ўзаро уйғунлигига эришиш мақсадга мувофиқ. Бундай уйғунлик миллийликка салбий таъсир кўрсатмайди. Аксинча, маърифатли дунёнинг ранг-баранглигини таъминлайди. Одамлар, давлатлар, турли мафкуралар, тамаддулар ўртасидаги ишонччи таъминлайди. Натижада миллий ўзгичиликни сақлаб қолган ҳолда халқаро жараёнда чуқур ва кенг интеграция қилиш имконига эга бўламан.

Давлатимиз раҳбари келгуси ўн йиллик мамлакатимиз учун миллий юксалиш даври бўлишини таъкидлади ва инсон қадрини юксалтиришдаги 7 та миллий дастур амалга оширилишини таъкидлади. Ҳақиқатан, келгуси ўн йилликда янги Ўзбекистон ўз тараққиётининг мутлақо янги даврига қадам

қўяди. Бунинг учун, биринчидан, бизда барча иқтисодий, ижтимоий, сиёсий, маънавий-мафкуравий имконият мавжуд. Иккинчидан, бизда ўтган ўн йиллик тараққиёт тажрибаси бор. Учинчидан, халқимиз адолатли, халқларар сиёсат, давлатга ишонч туфайли мазкур ўзгаришлардан манфаатдор бўлиб турибди. Ана шуларнинг барчаси миллий юксалиш даври мамлакатимиз ва миллиятимиз тақдирини муҳим босқич бўлишига ишонч уйғотмоқда.

Ҳўш, миллий юксалиш даври натижа-сида янги Ўзбекистонда қандай ўзгаришлар рўй беради? Уни тасаввур этиш қийин эмас деб ўйлайман. Албатта, бу бўйича ҳали давлат дастурлари қабул қилинади, янги даврнинг ҳуқуқий асослари такомиллаштирилади. Шу маънода, фикримча, янги даврнинг асосий сифат ўзгаришлари қуйидагилардан иборат бўлади:

Биринчидан, мамлакатимиз раҳбари илгари сурган иккита энг устувор ғоя — “Инсон қадрини юксалтириш” ва “Давлат — инсон учун” ғояларининг рўёби мукаммал тарзда намоян бўлади. Ҳозир айрим пайтларда мазкур ғояларнинг амал қилиш механизми муайян қийинчиликлар, баъзан маъмурий тўсиқлар туфайли бузилиш ҳолатлари юзага келаятган бўлса, янги даврнинг охирига қадар, бундай ғоялар ҳар бир давлат ташкилоти, муассасалар фаолиятининг асосига айланиди.

Бундан ташқари, инсон қадрини юксалтириш ва давлатнинг одамларга ғамхўрлиги ҳам давлат ташкилотлари, ҳам жамият фуқароларида аниқланган эҳтиёж, бажарилиши шарт бўлган вазифага айланади. Натижада миллий юксалиш даври охирига қадар ижтимоий адолат тамойилларига амал қилиш заруратдан ҳақиқатга айланади.

Иккинчидан, Конституциямизда инсоннинг сиёсий ва бошқа ҳуқуқ ҳамда эркинликларини амалга ошириш, давлат органларининг демократик асосда шаклланишини таъминлаш, жамиятнинг эркин сиёсий тизимини шакллантиришга қўмақлаштириш, умуман демократик эркинликларни кучайтириш, фуқаролик жамияти тузилмалари ролини оширишга кенг эътибор берилган.

Бу борада қаровли ишлар қилинапти. Аммо бу жараёнда фуқароларнинг иштироки ижтимоий фаолликка айланиши суёт кечяпти. Шу маънода, келгуси ўн йилда жамият том маънода ислохотларнинг ташаббускорига айланади. Айнакча, инклюзив қарорлар қабул қилиш амалиёти кенгайди. Муайян масалалар ҳал этиш, муаммоларни аниқлаш ва ҳал этишда жамиятдаги барча манфаатдор томонларнинг эҳтиёжлари, фикрлари ва ҳуқуқларини ҳисобга олган ҳолда инклюзив қарорлар қабул қилиш амалиёти давлат ва жамият ҳаётидаги шаффофликни янада оширади.

Учинчидан, мамлакатимиз ўз иқтисодий имкониятларидан кенг ва самарали фойдаланишга ўтмоқда. Ялли ички маҳсулот ҳажми муттасил ортмоқда. Барқарор иқтисодий ўсишни таъминлаш орқали янги Ўзбекистон даромади ўртачадан юқори бўлган давлатлар қаторидан ўрин олишга интилоқда. Буларнинг барчаси халқимизнинг кўз ўнгиде рўй бермоқда ва турмуш тарзи, фаровонлигига акс этмоқда.

Миллий юксалиш даврида эса сунъий интеллект, креатив иқтисодиёт каби йўналишлар ривожланган. Мамлакатимиз раҳбари қайд этиганидек, бу йўналишларга миллий руҳ берилди. Натижада креатив иқтисодиёт жамиятда катта ижтимоий ҳаракатга айланди. Бу орқали 10 миллион йигит-қизимиз рақамли индустрия ва келажак касбларига олиб кирилди. Натижада Ўзбекистон технология соҳаларида жаҳонга илгор ташаббусларни тақлиф қиладиган таъсирчан марказга айланди.

Тўртинчидан, одамларнинг тафаккур тарзида жиддий эврилишлар юз беради. Аслида, бундай ўзгаришлар аллақачон бошланган. Бироқ халқаро глобал ўзгаришлар жамият аъзоларининг онги ва тафаккурига янгида янги таҳдидлар ҳавф солмоқда. Ахлоқсизлик кўришлари кўпайиб бормоқда. Қадриятлар қадрсизланмоқда. Бундан, шубҳасиз, бутун жамият жабор кўрмоқда.

Шунинг учун ҳам миллий юксалиш даврида таълим, илм-фан, маданият, соғлиқни сақлаш, умуман ижтимоий масалаларга эътибор янада кучайиши туфайли янги Ўзбекистонда янгица ижтимоий-маънавий муҳит шаклланди. Бундай муҳитнинг асосини эса адолат, инсонпарварлик, эзгулик, ўзаро ҳурмат, ижтимоий ҳамкорлик каби фазилатлар эгаллайди.

Албатта, янги даврда қўзланган ютуқларга эришиш осон бўлмайди. Бунинг учун

тинимсиз изланиш, янги истисноларни топиш, тараққиётнинг инновацион усулларига амал қилиш керак.

Ҳўш, шу нуқтаи назардан миллий юксалиш даври маънавиятининг муҳим жиҳатлари нималардан иборат бўлади?

Биринчидан, ҳар бир янги давр ўзига хос ва мос тарбия ҳамда маънавият тизимини талаб қилади. Миллий юксалиш даври жамиятнинг ҳар бир аъзосидан ўз “маънавий чўққиси”ни белгилаб олишни талаб қилади. Инсоннинг маънавий чўққиси ақл-заковат ва билим билан уйғунлашмас экан, у қуруқ насихатдан иборат бўлиб қолаверади. Қуруқ насихат эса самараси кам, вақтини бефойда ўтказишдан иборат тадбирбозлик ҳолос.

Биз янги маънавий юксалиш тўғрисида бонг урсак, иқтисодиётда коррупция ҳолатлари йўл бермас, сиёсатда бефарқ бўлмас, воқеа-ҳодисаларни таҳлил қилиш амалиётига эга бўлмасак, ижтимоий масалаларда ҳафсаласизликка йўл қўйсак, маънавий ҳаётда давомий мудрасак, бу билан келажак тўғрисидаги орзуларимиз ўй-хаёлдан бўлак нарсга бўлмай қолади. Маънавий чўққи — инсоннинг ўзини ўзгартири олишга даъват этадиган маънавий мероснинг реал ҳодисага айланиши, жамият миллий руҳиятининг жонланиши, эзгулик, гўзаллик ва адолат ҳақидаги умумий тушунчаларнинг шахс фаолиятидаги ҳал қилувчи мезонлар тарзда амал қилиши, асрий доғишмандлик, маданий меросдан фойдаланган ҳолда ўзини жамиятнинг ҳал қилувчи кучи сифатида намоян этишга қодир бўлган етуклик даражаси.

Иккинчидан, миллий юксалиш даврида биз маънавиятсизлик, ёшлар тарбиясидаги хатоларни тузатишга алоҳида эътибор қаратишимиз зарур. “Маънавиятсизлик ва ахлоқсизлик, — дейди давлатимиз раҳбари, — ҳар қандай жамиятни таназзул сари етаклаши, давлат сиёсати ва бошқарувини кучсизлантириши, коррупция, жиноятчилик ва ахлоқсизлик каби иллатларнинг илдиз отишига сабаб бўлиши билан боғлиқ мисолларни инсоният тарихидан кўплаб келтириш мумкин”.

Анаънавий ўзбек миллий маънавий қодини тикланиши, унинг адолат, инсонийлик, эзгулик, ватанпарварликка йўғрилган ғоялар билан янада бойиши ва таъкамлланиши миллий юксалиш даврида янада катта, салмоқли ютуқларга эришишимизга имкон беради.

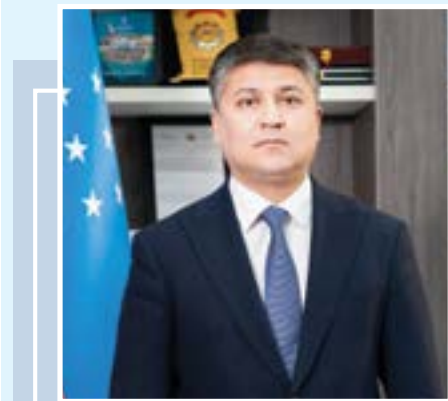
Учинчидан, биз ҳозиргача асосан алоҳида олинган шахсини, конкрет маънода, ҳар бир бола, йигит-қизни индивидуал тарбиялашга ҳаракат қилдик. Уларнинг ҳар бирига “ақли бўлиш”, “катталарга ҳурмат кўрсатиш”, “ақиллардан ўқиб олиш”, “кексаларга келам бериш” ва ҳоказоларни ўргатиб қолдик. Ҳеч шубҳасиз, ёшлар тарбиясида бундай ёндашув керак. Аммо энди бизга кўпроқ жамиятнинг тўлақонли аъзоси сифатида шаклланган, худбин дунёқараш ўрнида ватан ва миллат тақдирига масъулият ҳис этадиган, шахсий ва жамоат манфаатларини уйғунлаштиришга қодир йигит-қизлар зарур. Айнан улар билан миллий юксалиш даврида олдимизга қўйилган мураккаб вазифаларни ҳал эта оламиз.

Тўрттинчидан, миллий юксалиш даври ёшлари истисмоличлик кайфиятидан қутулиб, бунёдкорлик салоҳиятига эга жамият аъзоларига айланиши лозим. Бундай ёшлар ҳаёлот дунёсидан чиқиб, ҳаққоний дунёга қирқ боради. Қимтиниб ўтирадиган одамлардан янгилик яратувчи, ташаббуслар ва янги ғоялар ишлаб чиқувчи, бахсга кирувчи, таҳлил қилувчи, тафаккур қилувчи шахсга айланади.

Бешичидан, кучли миллий юксалиш кучли маънавиятни талаб қилади. Миллий юксалиш даврига маънавий-руҳий қувват берадиган кучли маънавиятнинг моҳияти нималардан иборат? Назаримизда, у, энг аввало, масалалар амалий-прагматик нуқтаи назардан муносабатда бўлишни тақозо этади. Қимдангир эшитган, қаердагир ўқиган ва кўрган нарсаларини реал ҳаётга, ҳаракат ва фаолиятга айлантириш кучли маънавиятнинг ибтидоисидир.

Кучли маънавият инсонда маънавий-руҳий эҳтиёжни шакллантиради. Эҳтиёж йўқликда етишмаётган ва қондирилганда енгилик ҳиссини уйғотадиган хатти-ҳаракатдир. У — шахс фаолияти манбаи. У туфайли истак ва таассуротлар пайдо бўлади. Миллий юксалиш даври маънавияти жамиятда маънавий юксалиш билан уйғун юз беради.

Рустам ТОЖИЕВ,
Фаргона давлат техника университети ректори, профессор

Бу ғояни оддий стратегик шиор эмас, балки жамиятнинг иқтисодий, ижтимоий, технологик ва маънавий тараққиётини ягона мантиққа бирлаштирувчи концептуал ёндашув сифатида тушуниш мумкин.

Президентимиз мустақиллигимизнинг 35 йиллигига бағишланган тантанали маросимда мамлакатимиз тараққиётнинг мутлақо янги даврига қадам қўяётганини таъкидлаб, келгуси ўн йиллик миллий юксалиш даври бўлишини айтди. Ушбу янги босқичнинг мазмун-моҳияти инсон қадрини янада юксалтиришга қаратилган еттига миллий дастур орқали амалга оширилишини маълум қилди.

Бу борада аниқ мақсадли амалий ишлар бошланган. Жумладан, “Олийгоҳ кубог” танловига сунъий интеллект, дроңлар, киберхавфсизлик, 3D моделлаштириш, қишлоқ ҳўжалиги техникаси ва муҳандислик

Фаргона давлат техника университети муҳандислик, технологик, иқтисодий ва инновацион салоҳияти билан ушбу жараёнда фаол иштирок этиши учун зарур институционал имкониятларга эга. Университетда стартап марказлари, sanoat билан дуал таълим, сунъий интеллект лойиҳалари, хорижий университетлар ва компаниялар билан ҳамкорлик, технопарк ташаббуслари ва ёшларни инновацияга жалб қилиш бўйича амалий ишлар йўлга қўйилмоқда.

ресурсларни оптимал тақсимлаш ва рақамли бошқарув моделларини ишлаб чиқиши мумкин. Шунда илмий мақола ва диссертация ишлаб чиқаришдан узилган академик маҳсулот эмас, балки муайян иқтисодий қиймат яратдиган инновацион ечимга айланади.

Сув ва табиатга ғамхўрлик

Тўртинчи миллий дастур сув ва табиатга муносабатни тубдан ўзгартиришга

сифатидаги нуфузини юксалтиришга қаратилган. Олий таълим бу вазифанинг энг табиий майдонларидан биридир. Академик мобиллик, халқаро илмий лойиҳалар, қўшма таълим дастурлари ва талабалар алмашинуви нафақат билим, балки маданиятлар ўртасидаги ишонч ва мулоқотни ҳам кучайтиради.

Фаргона давлат техника университетида бу йўналишда сўнгги даврда фаол ишлар қилинмоқда. Ўзбекистон ва Қирғизистон олий таълим муассасалари ректорларининг III форуми доирасида Фаргона давлат техника университети, Тўхтомаматов номидаги халқаро университети ва Ўш технология университети ўртасида қўшма таълим, академик алмашинув ва илмий лойиҳаларни назарда тутувчи меморандум имзоланди. Корея Республикасининг SeoulTech университети билан сунъий интеллект, Smart City, робототехника ва киберхавфсизлик соҳаларида қўшма лойиҳалар, профессор-ўқитувчилар ва тадқиқотчилар стажировкасини йўлга қўйиш бўйича келишувларга эришилди. Бу каби алоқаларни фақат халқаро рейтинг ёки статистик кўрсаткич сифатида баҳолаш ўғри эмас. Уларнинг асосий қиймати янги илмий мактаблар, технологиялар, профессор алоқалар ва талабалар учун глобал имкониятлар яратилишидир.

Президентимиз белгиланган еттига миллий дастур мазмунини таҳлил қилар эканмиз, уларнинг барчасини бirlaштириб турувчи бош ғоя инсон қадрини билим, саломатлик, технология, экологик масъулият, адолат, маҳаллий ташаббус ва тинчлик орқали таъминлаш экани намоён бўлади. Бу нуқтанга назардан, замонавий университетнинг миссияси ҳам ўзгармоқда.

Фаргона давлат техника университети бу борада ўзига хос афзалликка эга. Университетда техника, энергетика, ахборот технологиялари, иқтисодиёт, менежмент, қурилиш ва қишлоқ ҳўжалиги йўналишларининг бир муҳида бirlaшгани катта имконият яратади. Масалан, “ақли корхона” лойиҳасида муҳандис автоматлаштириш тизимини яратади, AT мутахассис алгоритм ёзади, иқтисодчи унинг иқтисодий самарадорлигини ҳисоблайди, менежер эса ишлаб чиқариш жорий этиш моделини ишлаб чиқади. Бундай фанлараро ёндашув миллий юксалиш даври талаб қилаётган янги авлод университетининг асосий белгиси ҳисобланади.

Университетимизда энергетика соҳасида “Худудий электр тармоқлари” АЖ билан ҳамкорликда дуал таълимни ривожлантириш ишлари олиб бoрилмоқда. Унда 3-, 4-босқич талабаларининг назарий билимларини бевосита ишлаб чиқариш жараёнида мустаҳкамлаш, илмий ишланмаларни тармоқ эҳтиёжларига йўналтириш қўзда тутилган. Модель бошқа тармоқларга ҳам таъбиқ этилиши мумкин.

Хар бир факультет учун йирик sanoat корхонаси стратегик шерик сифатида белгиланса, талабалар амалиётдан тортиб, илмий тадқиқот ва стартапларгача бўлган жараён ягона тизимга айланади. Ишлаб чиқариш корхонаси муаммони беради, университет илмий ечим ишлаб чиқади, талаба лойиҳа жараёнида касбий қўнимка олади, корхона эса инновацион маҳсулот ёки технологияга эга бўлади.

Еттига миллий дастурни амалга ошириш жараёнида олий таълим муассасалари, айниқса, техника университетида алоҳида ўрин тутаяди. Чунки дастурларда белгиланган деярли ҳар бир вазифанинг ечими билим, илм-фан, технология ва юқори малакали кадрларга боғлиқ.

Фаргона давлат техника университети муҳандислик, технологик, иқтисодий ва инновацион салоҳияти билан ушбу жараёнда фаол иштирок этиши учун зарур институционал имкониятларга эга. Университетда стартап марказлари, sanoat билан дуал таълим, сунъий интеллект лойиҳалари, хорижий университетлар ва компаниялар билан ҳамкорлик, технопарк ташаббуслари ва ёшларни инновацияга жалб қилиш бўйича амалий ишлар йўлга қўйилмоқда.

Миллий юксалиш даврида универститетнинг асосий мезони уни қанча мутахассис биттирган эмас, балки қанча илмий ечим яратгани, нечта технологияни ишлаб чиқаришга олиб киргани, неча нафар ёшни замонавий касбга тайёрлагани ва худуд тараққиётига қандай амалий қиймат қўшгани билан белгиланиши лозим. Шундай ёндашувдагина таълим тараққиётга, илм технологияга, ғоя маҳсулотга, ёшлар салоҳияти эса мамлакатнинг реал иқтисодий ва интеллектуал қудратига айланади. Миллий юксалишнинг асл мазмуни ҳам ана шунда: инсоннинг билими, меҳнати, истеъдоди ва ташаббуси давлат тараққиётининг энг катта бойлигига айланишидир.

Мулоҳаза

ИНСОН ҚАДРИ,

Бундан ўн йил аввал Ўзбекистон олий таълим тизимида асосий эътибор, аввало, мавжуд таълим дастурлари асосида мутахассис тайёрлаш, назарий билим бериш ва анъанавий ўқитиш усулларини такомиллаштиришга қаратилган эди. Бугун эса бу тизимда туб сифат ўзгаришлари яққол кўзга ташланмоқда: олий таълим муассасаси эндиликда фақат диплом берувчи маскан эмас, балки илм-фан, инновация, замонавий технологиялар ва ишлаб чиқаришни бirlaштирувчи муҳим интеллектуал марказга айланмоқда. Таълимнинг ишлаб чиқариш билан интеграцияси, дуал таълим, сунъий интеллект, рақамли технологиялар, стартаплар, халқаро ҳамкорлик ва илмий ишланмаларни амалиётга жорий этишга эътиборнинг кучайиши сўнгги йиллардаги барқарор ўзгаришларнинг амалий ифодасидир. Бу жараён олий таълим олдида нафақат билимни, балки замонавий технологияларни яратиш ва қўллашга қодир, ташаббускор ҳамда рақобатбардош мутахассисларни тайёрлашдек янги вазифани қўймоқда.

Фаргона давлат техника университети каби техник, муҳандислик, иқтисодий ва инновацион салоҳияти бirlaштирган олий таълим муассасаси учун мазкур вазифалар, айниқса, муҳим. Чунки янги тараққиёт даврида университет илм-фан, технология, ишлаб чиқариш, бизнес ва жамият ўртасидаги интеллектуал марказга айланиши лозим.

Асосий капитал

Биринчи миллий дастурнинг бош ғояси — билим ва малакани мамлакат тараққиётининг асосий капиталига айлантириш. Мазкур ёндашувнинг мазмун-моҳияти шундаки, замонавий иқтисодиётда асосий ресурс энди хомашё эмас, интеллектуал салоҳиятидир.

Университетимизда бу йўналишдаги вазифаларни амалга ошириш учун таълим мазмунини ишлаб чиқариш эҳтиёжларига янада яқинлаштириш, дуал таълимни кенгайтириш, сунъий интеллект, киберхавфсизлик, робототехника, Smart City, 3D моделлаштириш ва замонавий муҳандислик соҳалари бўйича компетенцияларни кучайтириш муҳим аҳамият касб этади.

моделлаштириш, сунъий интеллект, робототехника ва AT қўнималарни ривожлантиришга қаратилган. Назаримизда, биринчи миллий дастурнинг университет микёсидаги энг муҳим натижаси бундай бўлиши керак: талаба биттирганда фақат назарий билимга эмас, балки бозор талаб қилаётган аниқ технология, дастур, лойиҳа ёки ишлаб чиқариш компетенциясига эга бўлиши зарур.

Соғлиқ — муҳим бойлик

Иккинчи миллий дастур аҳолининг соғлом ва узок умр кўришини таъминлашга қаратилган. Президентимиз нутқида

Юқори технология ва меҳнат унумдорлиги

Учинчи миллий дастур иқтисодиётни юқори технология ва меҳнат унумдорлиги моделига ўтказишга қаратилган. У техник университетларнинг иқтисодиётдаги ролини тубдан ўзгартиради. Яъни энди университет ишлаб чиқаришга тайёр кадр етказиб берувчи муассаса бўлиб қолмайди. Технология яратувчи ва уни тижоратлаштирувчи субъектга айланади.

Университетимизда бу йўналишда аниқ институционал асослар шакланмоқда. Жанубий Кореянинг “ANA Co., Ltd” компанияси билан ҳамкорликда талабалар учун грантлар, дуал таълим, ишлаб чиқариш амалиёти, бандлик ва ишлаб чиқаришда сунъий интеллект технологияларини жорий этиш бўйича қўшма лойиҳалар рeжалaштирилган. Хитойнинг “Speed-Fit Technology” компанияси билан қишлоқ ҳўжалигига замонавий технологияларни жорий этишга қаратилган аэронинжининг технопаркини шакллантириш, илмий ишланмаларни ишлаб чиқариш билан боғлаш ва дуал таълимни кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Университет делегациясининг Шаньдун музофотида ташрифи якунларига кўра, Фаргонада қишлоқ ҳўжалигига юқори технологияларни жорий этишга қаратилган ҳамкорлик ташкил этиш бўйича технологик технопарк шартномаси имзоланган. Бундай мисолларнинг умумий мантиғи битта: университет — ишлаб чиқариш — инновация — инвестиция занжири шакланмоқда.

Келгуси босқичда ҳар бир кафедра камиди битта sanoat корхонасининг технология ёки бошқарув муаммосини илмий лойиҳага айлантириши мақсадга мувофиқ. Масалан, энергетика кафедралари энергия йўқотилларини камайитириш, машинасиниқ йўналишлари автоматлаштириш, иқтисодиёт ва менежмент кафедралари эса харажатларни прогноллаш,

қаратилган. Президентимиз нутқида сув тежовчи технологиялар қаровини кенгайтириш, “Яшил макон” умуммиллий лойиҳасини янги сифат босқичига олиб чиқиш, шаҳар ва туман марказларида яшиллик даражасини ошириш мақсадлари белгиланди.

Фаргона водийси шароитида сув ва экологик хавфсизлик масаласи, айниқса, муҳим. Аҳоли зичлиги, sanoat концентрацияси, ер ва сув ресурсларига юқори босим экологик муаммоларни илмий ёндашув асосида ҳал қилишни талаб этади. Университет бу ерда сув сарфини рақамли датчиклар орқали назорат қилиш, ақли сугориш тизимлари, чиқиндиларни қайта ишлаш, sanoat сувларини тозалаш ва қайта айланма ишлатиш, энергия тежамкор бинолар, “яшил” логистика, экологик мониторинг каби соҳаларда амалий технологик ечимларни тақлиф қилиши мумкин.

Туркиянинг “Farmicssa” компанияси билан ўтказилган музокараларда гидропоника асосида кўп қаватли вертикал ферма технологияларини Фаргона вилоятида жорий этиш масаласи муҳокама қилинган шундай ёндашувга амалий мисолдир. Бундай технологиялар сув сарфини камайитириш, юқори ҳосилдорликка эришиш ва чекланган майдонда самарали ишлаб чиқариш имконини беради. Шу боис, “яшил” технологиялар университет илмий снвёсатининг алоҳида йўналиши эмас, балки барча муҳандислик ва иқтисодий дастурларга кириб бoриши керак.

Қонун устуворлиги мустаҳкам пойдевор

Бешинчи миллий дастур суд мустақиллигини кучайтириш ва қонун устуворлигини умумий кадриятга айлантиришга қаратилган. Президентимиз ҳуқуқий тарбияни тизимли ташкил этиш, фуқаролар ва тадбиркорларнинг ҳуқуқий қафолатларини кучайтириш, кибержиноятчилик, гиёҳвандлик,

Маҳалла — ривожланиш эҳтиёжларини белгилайдиган ижтимоий институт

Олтинчи миллий дастур маҳаллани жамият тараққиётининг асосий бунортмачисига айлантиришни назарда тутаяди. Президентимиз нутқида туман бюджети, инвестиция дастури ва инфратузилма лойиҳалари маҳалланинг талаб ва эҳтиёжларидан келиб чиқиб шакллантирилиши таъкидланган. Бундай ёндашув илм-фан учун ҳам янги вазифани қўяди. Университет тадқиқот мавзуларини фақат назарий қизиқишдан эмас, балки худуд ва аҳоли муаммоларидан келиб чиқиб белгиланиш зарур. Масалан, муайян маҳаллада ичимлик сув, энергия таъминоти, чиқинди, транспорт, бандлик ёки кичик бизнес масаласи мавжуд бўлса, университетнинг тегишли кафедраси бу муаммони илмий-амалий лойиҳага айлантириши мумкин.

Муҳандислар техник ечим тақлиф қилади, иқтисодичилар харажат-самарадорлик ҳисобини амалга оширади, менежерлар бошқарув модели яратаяди, AT мутахассислар рақамли платформа ёки мониторинг тизимини ишлаб чиқади. Шундай ёндашув орқали университет ва жамият ўртасидаги масофа қисқаради. Келгусида Фаргона давлат техника университетида “маҳалладан — илмий ечимга” таомойили асосида худудий муаммолар банкни шакллантириш мақсадга мувофиқ. Ҳар бир факультет ушбу базадан муаммоларни таллаб, талабалар биттирув ишлари, магистрлик диссертациялари ва илмий лойиҳаларни амалий эҳтиёжлар билан боғлаши мумкин.

Тинчлик, дўстлик ва халқаро ҳамкорлик

Еттинчи миллий дастур Ўзбекистоннинг тинчлик, дўстлик ва бағрикенглик макони

Муносабат

Ёшлигимдан ўқитувчиликка ҳавасим жуда кучли эди. Лекин гоҳда иккиланган вақтларим ҳам бўлган. Чунки ҳар йили мавсумда дала шийпонларига ўқитувчилар ва ўқувчилар жойлашиб, пахта теримига иштирок этарди. Шунда устозларнинг таълим-тарбия қилиб, қишлоқ ҳўжалиги билан андармон юришини кўриб, жуда ачинардим.

Мактабни тамомлагач, олийгоҳнинг педагогика йўналишига ўқишга кирдим. Тарих фани мутахассиси дипломини олиб, мактабимизга ишга келганимда жуда кўпчилик ҳайрон қолган. У пайтлари университетда ўқиган ёшларнинг шаҳарда ишга қолиши урф эди. Муаллимлик вазифаси осон кечмаслигини шунда билгандим. Бъэзилар “Ўқитувчилик қилиб қонанг оқармайди” деган гапларни ҳам дoналг айтган. Лекин бу пичинглар мени ортга қайтаролмайдди. Чунки орзулар сари йўлга чиққандим. Ортга қайтишга йўл йўқ эди. Қўлимга китоб-дафтарни олиб, мактабга дадил кириб бoрдим.

Биринчи маошимни қўлга олиб, санаганимда саккиз юз минг сўм чиқди. Бъэзи тенгдошларим бу ойликка кун қўриб бўлмаслигини айтиб, бошқа иш билан шугулланишимни тақлиф қилди. Барибир аҳдимдан қайтмадим. Сабаби, ўқитувчиликни яхши кўриб, танлаганман. Шу боис, бир кун келиб, энг юқори маош олувчи муаллимлардан бири бўлман, дея олдимга мақсад қўйдим. Шу ниятим сари интилдим. Аммо кўнглимда “Бу ҳолат доимий давом этса, мен қачон уй-жой қиламан, қачон ўз орузмдагидек яшайман?” деган иккиланмиш ҳам йўқ эмас эди. Шундай бўлса-да, ўз устимда ишлашни қанда қилмадим. Бир

кун келиб, барча қийинчиликлар ортда қолишига ўзимни ишонтира олдим.

Вақт ўтиб, янги Ўзбекистонда таълимга ҳам катта эътибор қаратила бошлади. Ўқув бинолари янгидан қурилди, мавжудлари қайта таъмирланди. Мактабларга тўлиқ замонавий жиҳозлар келтирилди. Қишда совуқ, ёзда иссиқ ўқув хоналари тартибга келди. Бу ўзгаришлар, табиийки, ишга қизиқишимизни янада оширди. Бир пайтлар тирикчилик важида мактабдан кетган педагоглар яна синфхоналарга қайтди. Муаллимнинг қадри аста-секин тиклана бошлади. Ўқитувчиларни рағбатлантириш тизими йўлга қўйилди. Маошимиз уч-тўрт баробар оширилди. Юқори фoизли устамалар белгиланди.

Шундай паллада олга интилди, фаол бўлишга ҳаракат қилдим. Натижа ёмон бўлмади. Ўтган йили маошим минг долларга чиққанида кўзларимга ишонмагандим. Меҳнат қилса, барчасига эришиш мумкин экан-да. Ҳозир икки минг долларга тенг маош оляпман. Бир мен эмас, мактабимизнинг ўзидан

15 ҳамкасбим минг, 4 нафари икки минг долларга тенг ойлик олади. Бугун муаллим машина сотиб оляпти. Чет элга саёхатга бoряпти. Бу бир пайтлар ҳаёлимизга ҳам келмаган.

Жорий йил бошида “Йил ўқитувчиси” танлови ўтказилиши ҳақида эшитганим

заҳоти қатнашиш иштиёқи пайдо бўлди. Барча босқичда муваффақиятли иштирок этиб, гоилибикни қўлга киритдим. Бу, энг аввало, касбимга меҳннинг бир ифодаси. Қолаверса, мактабимизда ҳар бир ўқитувчи эркин ишлаши учун яратилган шароит маҳсули деб биламан.

Акмал САФАРОВ,
Миришкор туманидаги 20-мактаб ўқитувчиси, “Йил ўқитувчиси” танлови гоилиби

Эҳтиром

Азизбек ЮСУПОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Бошланиши 1-бетда

Ҳўш, қайси спорт турида рақобатбардош мактаб шаклланди? Қайси йўналишда битта кучли спортчига эмас, бир неча муносиб номзодга таяниш мумкин? Янги авлод катта мусобақада босимни қандай қабул қиларди? Аввал натижа қутилмаган спорт турларидаги ўсиш тасодифи ёки муайян жараёнинг натижаси? Осиё ўйинлари натижаси ана шу саволларнинг айримларига жавоб берди, айримларини эса янада долзарб масалага айлантирди.

Бу, айниқса, ҳозирда аҳамиятли. Париж олимпиадасидан кейин бошланган янги давр энди дастлабки босқичдан ўтиб бўлди. Лос-Анжелес — 2028 узоқ истиқбол эмас. Терма жамоаларнинг асосий тарихи, спортчилар ўртасидаги ички рақобат, қайси йўналишларга кўпроқ эътибор қаратиш зарурлиги тобора аниқлашиб борадиган палла

бошланди. Бундай вазиятда Осиё ўйинлари кейинги икки йиллик ишнинг қаердан давом эттирилишини кўрсатадиган жиддий синов вазифасини ҳам бажаради.

19 сентябрдан 4 октябрга қадар Японияда ўтказилган XX ёғи Осиё ўйинларида қитъанинг 45 делегациясидан 11 мингта яқин спортчи иштирок этди. Ўзбекистон мусобақада ўз тарихидаги энг катта таркиби — спортнинг 42 тури бўйича 396 нафар атлет билан қатнашди. Беллашувлар якунида делегациямиз 21 олтин, 25 кумуш ва 24 бронза — жами 70 медал жамғариб, умумжамоа ҳисобида бешинчи ўринни эгаллади. Бу Марказий Осиё мамлакатлари орасида ҳам, Ислом ҳамкорлик таъшилотига аъзо давлатлар орасида ҳам энг юқори натижа бўлди.

Куни кеча спортчиларимиз Тошкент аэропортида тантанали кутиб олинди. Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон спорт делегацияси аъзоларига таъриб йўллади.

“Осиё ўйинларида эришилган ҳар бир ютуқ, ҳар бир ҳаяжонли дақиқа биз учун ўзига хос байрам, завқ ва қувонч айёми эканини қарийб бир ой давомида барчамиз чин дилдан ҳис этиб яшадик.

Албатта, бепов Осиё қитъасининг ўзига хос Олимпия ўйинлари бўлган ушбу мусобақалардаги юксак натижалар ўз-ўзидан бўлгани йўқ. Уларнинг замирида мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга қаратилган кенг қўламли ислохотлар, яратилаётган шaroитлар, энг истеъод эгаларини қўллаб-қувватлаш бўйича амалга ошираётган ишларимиз муҳассамдир”, дейилди таърибда.

Бу галги Осиё ўйинларидаги натижалар фақат медаллар сони эмас, балки Ўзбекистон спортчи учун биринчи марта қайд этилган

натижалар, янги чемпионлар ва рекордлар билан ҳам катта аҳамиятга эга.

Дастлаб Абдулвахоб Рашидов эркаклар ўртасидаги каратэ баҳсларида, Шоҳсанам Шерзодова яққа ҳолда каноэда эшак эшиш дастурида, Ўткирбек Жўраев эса спорт гимнастикаси бўйича Ўзбекистоннинг Осиё ўйинларидаги биринчи ва тарихий олтин медалларини олишга муваффақ бўлгани терма жамоамиз аъзоларини юксак марралар сари руҳлантирди.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН СПОРТИНИНГ ОЛТИН АВЛОДИ

ТАРИХИЙ ҒАЛАБАЛАР ВА РЕКОРДЛАРНИ ҚЎЛГА КИРИТИБ ХАЛҚИМИЗНИНГ ЮКСАК ИШОНЧINI ОҚЛАДИ

Ғайрат ва шижоатда тенгсиз енгил атлетикачиларимиз, жумладан, Сухроб Хўжаев босқон улоқтириш йўналишида Осиё ўйинларининг олтин медалини қўлга киритган биринчи Ўзбек спортчиси бўлди. Баланглика сакраш бўйича 1,90 метр натижа қайд этган Барнохон Сайфуллаева олтин медални қўлга киритиш билан бирга шахсий рекордини ҳам янгиллади.

кучли рақобат шароитида Япониядан кейин умумжамоа ҳисобида иккинчи ўринни эгаллагани Ўзбекистон дзюдо спортдаги энг йирик ва салмоқли натижадир.

Уч минг йиллик тарихга эга ўзбек кураши бўйича полвонларимиз ҳам халқимизнинг ишончини муносиб оқлади. Ушбу йўналишда 6 олтин медалнинг тўрттасини Ахор Зиедудлаев, Шоҳрухон Бахтиёров, Ибодатхон Ағоновова ва Покизахон Камолдинова қўлга киритди.

— Баланглика сакрашда баъзан икки-уч сантиметр натижа ҳам мусобақа тақдирини ҳал қилади, — дейди Осиё ўйинлари чемпиони Барнохон Сайфуллаева. — Шунинг учун ҳар бир балангликка алоҳида вазифа сифатида қараймиз. Аничи ва Нағояда мен учун асосий мақсад, албатта, медал учун курашиш эди. Лекин мусобақа жараёнида энг яхши натижамни кўрсатиш имконияти пайдо бўлди. 1 метр 90 сантиметр маррани забт этиб, рекордимни янгилганим чемпионлиқнинг мен учун аҳамияттини оширди. Бундай натижа бир мусобақанинг ўзида пайдо бўлиб қолмайди. Баланглика сакрашда техника, сакраш пайтидаги ҳаракат ва жисмоний ҳолат ўзаро боғлиқ. Тайёргарлик давомида шу элементларнинг ҳар бири устида ишладик. Катта мусобақада эса машғулотда қилган ишнинг босим остида такорлай олишнинг керак. Мен учун Осиё ўйинларининг энг муҳим жиҳатларидан бири ҳам шу бўлди. Албатта, 1,90 метр билан чекланиб қолиш ниятим йўқ. Энди натижа бир барқарорлаштириш ва ундан ҳам юқори кўрсаткичларга чиқишим керак. Чунки Осиё миқёсида чемпион бўлиш билан жаҳон ва олимпиада даражасида рақобатлашиш ўртасида фарқ бор. Кейинги тайёргарликда шу фарқни қисқартириш асосий вазифалардан бири бўлади.

Ҳозир Ўзбекистон енгил атлетикасида ёш спортчилар орасида ҳам яхши натижалар кўринапти. Аничи ва Нағоядаги медаллар бу йўналишда имконият борлигини кўрсатди. Энди бу натижаларни бир мартика муваффақият қилиб қолдирмай, йирик мусобақаларда мунтазам такорлай олиш мумкин.

Енгил атлетикада шахсий рекордлар ва янги номлар эътибора тушган бўлса,

анъанавий кучли йўналишларда ҳам ўзбекистонлик спортчилар юқори мавқени сақлаб қолди. Айниқса, бокс мусобақаларида терма жамоа вакиллари натижалари бу спорт турида шаклланган кучли рақобат муҳити ва захира ҳали ҳам асосий устунликлардан бири эканини кўрсатди.

— Ўзбекистон боксда ҳар бир йирик мусобақага талаб юқори. Чунки терма жамоадаги олимпиада, жаҳон ва Осиё миқёсида натижа кўрсатиб келаяпти, — дейди Осиё ўйинлари чемпиони Тўрабек Ҳабибуллаев. — Шу сабаб биз рингга чиққанимизда рақиблар ҳам Ўзбекистон боксчисига қарши алоҳида тайёргарлик кўради. Аничи ва Нағояда ҳам осон жанг бўлмади. Ҳар бир босқичда рақибнинг услубига қараб ишлаш, мурабийлар берган тактик вазифани бажаришга ҳаракат қилдик. 90 килограммгага вази тоифасида рақибнинг битта кучли зарбаси ёки ҳимоядаги битта хато жангнинг боришини ўзгартириб юбориш мумкин. Шунинг учун фақат ҳужум эмас, масофани ҳис этиш, жанг суръатини назорат қилиш, очколар бўйича вазиятни тўғри баҳолаш ҳам муҳим. Мусобақада айрим жанглarda тактикани ўзгартиришга тўғри келди. Менимча, чемпионликка эришишда шу жиҳат ҳам аҳамиятли бўлди. Эркаклар терма жамоаси умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни олди. Лекин боксда рақобат қизгин бўлади. Осиёда Ўзбекистондан ташқари Қозғистон, Хитой, Япония ва бошқа мамлакатларда ҳам кучли боксчилар бор. Жаҳон миқёсига чиқилганда рақобат янада ошади. Шунинг учун Осиё ўйинларидаги чемпионлиқни яқини нуқта деб эмас, кейинги босқич учун натижа деб биламан. Энг катта мақсадлардан бири — Лос-Анжелес олимпиадасида ғалаба қозониш. Унга ҳали вақт бор ва таркибдаги ўрин учун ҳам рақобат бўлади. Шу даврда техник ва жисмоний тайёргарлиқни янада ошириш, халқаро мусобақаларда кўпроқ тажриба тўплаш керак.

Ўзбекистон делегациясининг умумий натижасига курашчиларимиз ҳам салмоқли ҳисса қўшди. Полвонларимиз тўрт бор чемпионлиқни қўлга киритди, яна икки вази тоифасида бронза медалга сазовор бўлди. Натижада Ўзбекистон терма жамоаси кураш

эмас. Осиёнинг қатор мамлакатларида яхши мактаблар шаклланган, кучли полвонлар етишиб чиқаяпти. Рақиблар ҳам спортчиларимизни, уларнинг услуби ва кучли жиҳатларини ўрганиб келади. Шу маънода, Осиё ўйинларида ҳар бир медал учун жиддий рақобат бўлди. Жамоамиз 4 олтин ва 2 бронза медал олди ва кураш бўйича умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни эгаллади. Чунки

тўртта вазнда финалда енгил спортчиларнинг нафақат техник жиҳатдан, балки ҳал қилувчи беллашувларда психологик жиҳатдан ҳам тайёр бўлганини кўрсатади.

Шу билан бирга, олтига медал олдик, демак, ҳамма ишимиз мукаммал бўлди деб айтиш ҳам тўғри бўлмас. Айрим вазнларда имкониятларимиз юқориқоқ эди. Мусобақадан кейин ҳар бир беллашув таҳлил қилинди: қаерда тактик хато қилинди, қаерда рақибга мослаша олмадик, қайси спортчи жисмоний ёки функционал тайёргарлиқни кучайтириш зарур — буларнинг барчаси кўриб чиқилди.

Биз учун яна бир муҳим вазифа — рақобатбардош захирани кучайтириш. Бир вазнда фақат битта кучли полвонга боғланиб қолиш мумкин эмас. Терма жамоага киришнинг ўзида рақобат кучли бўлса, халқаро мусобақага чиққан спортчининг савияси ҳам ошади. Курашнинг халқаро миқёсда оммалашиб бораётгани бизга қўшимча масъулият юқлайди. Энди вазифа фақат бутунги устунлиқни сақлаб қолиш эмас, кейинги авлодни ҳам шу даражада тайёрлашдан иборат.

— Осиё ўйинларининг ўзига хос жиҳати шундаки, бу ерда деярли ҳар бир босқичда кучли рақибга дуч келиш мумкин, — дейди теннис бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси, Осиё ўйинлари совриндори Ҳумоюн Султонов. — Япония, Жанубий Корея, Хитой, Эрон, Қозғистон каби давлатлар вакиллари мусобақага жуда

яхши тайёргарлик билан келади. Шунинг учун фақат жисмоний тайёргарлиқнинг ўзи етарли эмас. Рақибни ўрганиш, мусобақа давомида вазиятга қараб ҳаракат қилиш ҳам катта аҳамиятга эга. Биз ҳам Японияга кетишдан олдин шу жиҳатларга жиддий эътибор қаратдик. Албатта, спортчи мусобақага чемпион бўлиш учун боради. Совринли ўрин ҳам натижа, лекин беллашувдан кейин қайси жиҳатларда имкониятни тўлиқ ишлата олмаганимизни ҳам кўрасиз. Мен учун Аничи — Нағоядаги иштирок бу борада ҳам катта тажриба бўлди. Нуфузли мусобақада битта кичик хато ёки бир неча сония эътиборсизлик натижага таъсир қилиши мумкин. Энди шу жиҳатларни мурабийлар билан таҳлил қилиб, кейинги мусобақаларга тайёргарлик кўрамиз. Терма жамоамизнинг умумий натижаси ҳам ёмон эмас — 70 та медал олинди, қўлбал спортчиларимиз финалгача етиб борди. Лекин спортда кегаи натижа билан яшаб бўлмайди. Олдимизда яна халқаро мусобақалар, энг муҳими, олимпиада цикли бор. Шунинг учун бу натижани кейинги босқичга ўтишдаги тажриба сифатида қабул қилиш керак.

Ўзбекистон спортда натижа келтираётган йўналишлар диориси кенгаймоқда. Илгари йирик мусобақалар олдиндан асосий умид бир неча анъанавий спорт турига боғланган бўлса, эндиликда турли йўналишларда халқаро даражада рақобат қила оладиган спортчилар етишиб чиқаяпти. Бу эса алоҳида чемпионларни тайёрлашдан кучли спорт мактабларини шакллантиришга ўтиш жараёни учун муҳим кўрсаткич. Чунки катта спортда битта авлоднинг муваффақияти маълум давр учун натижа беради, мунтазам равишда янги номлар пайдо бўлиши эса улкан тизимнинг барқарор ишлаётганини кўрсатади.

Осиё миқёсида етакчиликка даъво қиладиган спортчи ёки жамоа учун асосий вазифа бир мусобақада юқори чўққичга чиқиш эмас, шу даражада барқарор қолишдир. Бунинг учун спортчининг жисмоний тайёргарлиги билан бир қаторда мусобақа амалиёти, рақибни таҳлил қилиш, тикланиш жараёни, спорт тиббиёти, психология ва мурабийлик қарорларининг сифати ҳам ҳал қилувчи аҳамият касб этади.

Шу маънода, Осиё ўйинлари Лос-Анжелес олимпиадасига тайёргарлиқнинг наватбати босқичи бўлди. Тўғри, олимпиадагача ҳали вақт бор ва бу даврда спортчиларнинг формаси ҳам, вази тоифаларидаги рақобат ҳам, халқаро кучлар нисбати ҳам ўзгариши мумкин. Шунинг учун бутунги медални икки йилдан кейинги олимпиада медалига тенглаштириш тўғри бўлмайди.

Аммо ҳозирнинг ўзида қайси йўналишларда имконият катта экани, қаерда рақобат муҳити етарли даражада шакллангани ва қайси нуқталар устида жиддий ишлаш кераклигини белгилаб олиш мумкин.

Энди асосий масала Аничи-Нағоядаги муваффақиятдан қанчалик тўғри фойдаланишда. Чемпионларнинг натижасини сақлаб қолиш билан бирга улар ортидан келаётган спортчиларини ҳам катта йўналишда олиб чиқиш, ҳар бир вази ва йўналишда муносиб рақобат муҳитини яратиш муҳим.

Осиё ўйинлари Ўзбекистон спортининг бутунги имкониятларини кўрсатди. Энди наватб шу имкониятларни кейинги икки йилда янада қўлайтириш, кучли йўналишларда устунлиқни сақлаш, ортда қолаётган турларда аниқ ҳулоса чиқаришда. Агар шу вазифалар тўғри бажарилса, Аничи — Нағояда қўлга киритилган медалларнинг аси қиймати кўрилади. Зеро, забт этилган бир майдондан чиқариладиган ҳулоса кейинги — янада юксак марралар учун имконият ва камчиликларни баҳолаб олиш имконини ҳам беради.

ГАЗЕТАДАГИ МАТЕРИАЛЛАРНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБАСИДА ЎҚИШ УЧУН МАЗКУР QR-KODNI СКАНЕР ҚИЛИНГ.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари тахририяти” ДМ МУАССИС: Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси	Бош муҳаррир: Салим ДОНИЁРОВ	Тахририятга келган қўлёмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиш учун обунани расмийлаштирган таъкилот жавобгар. Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “ШАРҚ” НМАК масъул. Босмахона телефони: (71) 233-11-07.	Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2020 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 236. Буюртма Г-1046. 29213 нусхада босилди. Ҳажми — 3 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А2. Баҳоси келишилган нархда.	Навбатчи муҳаррир: Жонибек Алижонов Мусахҳих: Малоҳат Мингбоева Дизайнер: Зафар Рўзиев Манзилимиз: 100060, Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй ЎзА якуни — 21:35 Тошпирлиди — 23:05
Қабулхона: (71) 233-56-33 Эълолар бўлими: (71) 233-70-98	E-mail: info@yuz.uz Веб-сайт: www.yuz.uz: (71) 233-47-05	Девонхона ва ишонч телефони: (71) 233-56-60	“ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.	